



Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj

Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Felelős szerkesztő:

Dr. PUHALA SÁNDOR

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Néphözségi lapjaA Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dés. No. 934/1933)

Alapította:

Dr. VUCHETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMER

Igazság — szeretet

Krisztus Király ünnepére

Írta: Dr. FODOR JÓZSEF

Vannak értékek, amelyek embertől és időtől függetlenek. Ezek az értékek az örök és változatlan Léteben, az Istenben gyökereznek. Az ember ösztön-szerűen és tudatosan keresi ezeket az értékeket és megvalósításukra törekszik. Azok a történelmi korok, amelyek élete ezekre az értékekre épül és ezekből táplálkozott, az emberiség aranykorszakai. Valahányszor helyettük talmi értékek megvalósítására törekedett az emberiség, a hanyatlás mindig elkerülhetetlen volt.

Az időfeletti értékek adnak tartalmat úgy az egyén, mint a népek életének és törekvéseinek.

Ilyen időfeletti, emberektől és népektől független örök érték: az igazság és a szeretet.

Az igazság, amely az egészséges emberi értelemnek a tápláléka. Az igazság birtokában az ember nagyot és hatalmasat alkot működésének és életmegtartásának minden területén. Az igazság az a biztos alap, amelyre egyének és népek gazdasági, kulturális és társadalmi élete úgy épül fel, hogy nem az örökös összeomlás fenyegeti őket.

Mennyi emberi törekvés és erőfeszítés veszett kárba a történelem folyamán csak azért, mert az igazság hiányzott belőlük.

Az igazság keresése és megvalósítása egyúttal a nély és tiszta örömmel, boldogságnak egyik forrása, azért mondja a nagy római szónok Cicero: Nihil veritatis luce dulcius — nincs edesebb öröm mint az igazság átélése. A sivar és örömtelen emberi élet ott és akkor terpszkedik el, ha az igazság élő vize nem burog fel egyének és népek életében.

Az igazság birodalmában a mi számunkra legelső sorban azok a fontosak, melyek az emberre, annak céljára és életére vonatkoznak, mert ezeknek az igazságoknak a birtokában lehet egyének és népek életét gazdaggá, békessé és széppé tenni. A közmondás a kikristályosodott tapasztalatoként szögezi le: Nem az intézmények a fontosak, hanem az ember. Az ember élete pedig akkor kiegyensúlyozott és egészséges, ha úgy lelki mint testi vonatkozásban a reá szabott igazságok figyelembevételével valósul meg.

Az igaz emberi élet — s mennél igazabb, annál fokozottabban — tudja egyedül a természet erőt és avarit úgy felhasználni, hogy ez a világ az ember otthonává és ne börtönévé váljék.

A másik időfeletti alapérték a szeretet. Az emberi életben nemcsak igazságra, hanem szeretetre is szükség van. Az igazságra felépült emberi életet szép és bájos a szeretet teszi. Ebben a világrendben vannak az emberi életnek olyan jelenségei, amelyek nem tűszöbölhetők ki: sorscsapások, szenvedések. Az ilyen terhek alatt nyuglódó élet felemelésére, sebel bekötésére a szeretet képes. Természetesen az így értelmezett szeretet nem az ellágyulásban és érzélgőségben jelentkezik, hanem az emberi léleknek az igaztal és jóval kötött nemes frigyéből születik meg. És ezért a szeretetnek mint igaz értéknek az értelem is az akarat a székhelye.

A szeretet dinamikus erő is, amely ha fellobog egyének és népek lelkében, hősi és áldozatos cselekedetekre képesít. A szeretetnek még a halált is legyőző ereje lényegesen más azonban, mint a fanatizmusnak vak erőlködése. A szeretet tanulékony, ezért az igazság irányítja és nem a szenvedély.

A fanatizmus csak a maga szempontjait nézi s a gyűlölet lángjával borít el minden mást. Az igazságból és jóból kikristályosodott szeretet úgy tud a maga portáján építeni, hogy hiányzik belőle teljesen a gyűlölködés mérgező anyaga.

Az igazság, a jó mellett a szeretet az az érték és az élet nem nélkülözhet egészséges emberi és népi élet.

A történelem azt mutatja, hogy az ember ezekről az értékektől sohasem elkalandozott. Mindig támadtak azonban olyan egvényiségek, akik mindenükk eláldozásával felgyújtották az igazság fáklyáját és meggyújtották a szeretet éltető forrását. Ezek az em-

berek voltak azok, akik a történelemnek kátyuba jutott szekerét kirántották és helyes utra igazították.

A világtörténelemnek a minden népekre és minden időkre igazságot és szeretetet felbogarató és mindenek felett álló hőse: Krisztus Király!

Krisztus isten-emberi életéből épp azok az igazságok buzogtak fel egyedülálló módon, amelyek az emberi élet alapjait adják. Senki, sem előtte, sem utána olyan mélyen nem tárta fel az ember belső mivoltát, utját, életének tartalmát, mint ő.

A fogat fogért és a szemet szemért elv helyett pedig az ő életének végtelen mélységeiből patakzott a történelembe a szeretet felemelő ereje. Ő a pisllákoló mécesest nem elnyomni, a megtört nádat pedig nem leszakítani jött, hanem azért, hogy életük legyen az embereknél, gazdag és szép életük. Krisztus az ő isten-emberi szeretetében nem azt kereste és az év-

ezredek ködét áttört szeme nem azt nézte, hogy megváltói haláláért mit kap cserébe, hanem azt az értéket tekintette, amelyet ezen keresztül a történelembe vitt bele. Ezért az igazság mellett a szeretetnek a Királya is Krisztus.

Krisztus-Király ünnepének jelentősége is abban áll, hogy ez az ünnep száz és száz millió hívét a mindenség halhatatlan és örök Királyának követésére szólítja fel.

Krisztus-Király ünnepe nemesak hódolat, hanem forrás is, amelyből az igaz keresztények lelkében az igazság és szeretet forrásai kell hogy felbuzogjanak. Az igazságnak és szeretetnek saját életünkben és működésünkben Krisztus-Király útmutatása szerint való megvalósítása olyan munka, amelyből az Urísten történelmet irányító keze a szebb élet templomát építi meg. Így hódoljunk Krisztus-Királynak.

Sztalingrádban elfoglalták a Vörös Október hadiüzemet

A Kaukázus nyugati részében német és román csapatok súlyos erdei harcok közepette tovább nyomultak előre

A Szovjetunióban az eső, sár, áradt folyók és az egyéb áradások a téli időszak kezdetét jelzik, — írja keleti háborus beszámolójában a Popolo di Roma című olasz lap. — A megváltozott időjárás ellenére a német és szövetséges csapatok tervszerűen és rendszeresen folytatják hadműveleteiket s az időjárás változásait tekintve véve, a hadvezetőség minden szükséges intézkedést idejében megtett. A szovjet hadvezetőség ezzel szemben nem élt azokkal az előnyökkel, melyeket az időjárás változásától várt, — állapítja meg a római lap. — Ugy Sztalingrádnál, mint a Kaukázusban változatlan erővel folyik a tengelycsapatok előnyomulása. A Vörös Október hatalmas hadiüzem legnagyobb része már szintén a német csapatok kezében van.

A kaukázusi arcvonalon a tengely erői Tuapse védőinek utolsó ellenálási kísérleteit morzsolják fel, a nyugatkaukázusi hegygerincen áthaladt csapatok pedig a vörös védővonal egyéb szakaszaira mérték súlyos csapásokat. Szaumian vidékén már október 21-én elkezdődött harcokra került sor, melyek a német hegyvidékesek újabb győzelmét eredményezték s megnyitották az utat a gerincmagaslát felé. Ezt a gerincmagaslát a tengelycsapatok azóta birtokukba vették és szilárdan tartják. A német és román harcok repülőerőik sikereseen támogatták az itt folyó hadműveleteket s így az előnyomulás előkészítésében, mint az ellenség erődítéseinek megsemmisítésében és tüzéségi állásainak elhallgattatásában jelentős részük volt.

Az északi hadműveletj közepén, Leningrádtól keletre a német és finn légierő meghiusította a szovjet vegyes-repülőalakatok támadásait. Ezen a frontszakaszon számos háboru előtti gyártmányú repülőgépet is harcba állított a Szovjet, amj jellemző fényt vet a bolsevista légierő gyengülésére.

A legújabb háborus eseményeket az alábbiakban ismertetjük:

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállásnak szombaton déln bel kiadott legújabb harctérj jelentése szerint a Kaukázus nyugati részében a német és román csapatok támadása, súlyos erdei harcok közepette, egyre tovább terjedt. Tuapsetől északkeletre elfoglaltak egy fontos hegygerincet és azt számos ellenséges támadást visszaverve, birtokukban tartották.

A kaukázusi partok előtt két szovjet kereskedelmi gőzöst bombatalálattal súlyosan megrongáltak. A német véderő parti tüzésége a Krim-félsziget déli partjainál elpusztított egy ellenséges gyorsnaszadot. Német gyorsnaszadok támadást intéztek Tuapse kikötője ellen és október 23-ra virradó éjszaka sikerült két torpedóval eltalálni egy szovjet csatahajót, amely rombolók védelme alatt futott be a kikötőbe és ugyanakkor a kikötőberendezéseket is megrongálták. Ellenséges gyorsnaszadokkal vívott csata után a német gyorsnaszadok sértetlenül visszatértek támaszpontjukra.

Sztalingrádban a gyalogság és páncélosok újabb támadást intéztek az ellenséges állások ellen. Háználra folytatott kemény harcokkal kiverették az ellenséget több utcából, a Vörös Október nevű üzem legnagyobb részét elfoglalták és a Volgaig törtek előre. A német harcok és zuhanóbombázó repülőgépek bombákkal árasztották el az ellenséges állásokat és nap-

pal, valamint éjszaka folytatták a Volga-szigeteken és a Volgától keletre levő ellenséges tüzéségi állások ellen kezdett támadásokat. A város északi részénél gyengébb ellenséges erők tehermentesítő támadásai meghiusultak.

Kaluzától délkeletre német fegyverek összpontosított tüzésben összeomlott egy ellenséges támadás és a bolsevisták súlyos veszteségeket szenvedtek. A front többi szakaszán a német rohamos csapatok eredményes vállalkozásokat hajtottak végre. A keleti front középső szakaszán német repülőerők heves támadásokat intéztek a szovjet készületű állások, szállítóoszlopok és csapatállások ellen.

Az egyiptomi fronton továbbra is élénk légi tevékenység volt. Az ellenség további tíz repülőgépet vesztett.

Az időjárás kihasználásával a brit légierő magánosan szálló repülőgépekkel megismételte zavaró támadásait Németország északnyugati területe ellen. A polgári lakosságnak veszélyesek voltak. Az anyag kár esekély. A megszállott terület partvidéke ellen megkísérelt támadásoknál az ellenség nappal és az élmúlt éjszaka négy repülőgépet vesztett.

A német légierő kötelékei Anglia déli részén katonai célpontokat és a háboru szempontjából fontos berendezéseket bombáztak.

Angol repülőgépek pusztulása az egyiptomi fronton

Rómából jelenti a Rador: Az olasz hadsereg főhadiszállása közli, hogy az egyiptomi fronton élénk légi tevékenység volt. Számos légi harcban az olasz vadászpilóták hét ellenséges gépet, a német vadászpilóták öt ellenséges gépet lőttek le, míg a légelhárító tüzérség további három brit repülőgépet semmisített meg. Ellenséges repülőgépek az elmúlt éjszaka Piemonte, Liguria és Savona néhány körzete fölé repül-

tek. Jelentősebb kárt csak Savonában okoztak. Az eddigi jelentések szerint a polgári lakosság vesztesége Torinóban egy halott és tíz sebesült volt, míg Savonában és Vado Ligoreban tizenhárom halott és negyvenhat sebesült volt. A Genova ellen intézett brit légitámadás következtében huszonegy polgári személy életét vesztette, míg 121 ember megsérült

Roosevelt beismeri, hogy az angolok megkötötték a hadifoglyokat

Amszterdami jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlő szolgálat értesülése szerint Roosevelt elnök a pénteki sajtótájékoztatóján a hadifoglyok megkötözésére vonatkozóan a következőket mondotta:

— Ugy értesültem, hogy néhány hadifogolyt, — akiket az angolok Dönnenél elfogtak, — megköt-

tötték a kezeit, amíg a bárkákról a gyűjtőtáborba vitték őket.

Berlinből jelenti a Rador: Raszminow szovjet-orosz hadnagy, aki német fogságba esett, elmondotta, hogy Kaszmenkov tábornokot, a 128-ik szovjet lövészadosztály parancsnokát Sztalin parancsára agyonlőtték mert a Ladoga-tótól délre csatát vezetett.

Kállay magyar miniszterelnök bejelentette a harcot a zsidóság kivételesen előnyös helyzete ellen

A magyarországi zsidóság anyagi helyzete a keresztény lakossághoz képest annyira kivételesen jó, hogy

tovább már nem lehetett halasztani a kivételes állapot megszüntetését.

A háborúval kapcsolatos különféle adók között meg kell hozni a zsidókra vonatkozóan a háborús kiadásokhoz való zsidó vagyoni hozzájárulást, ezenkívül általános vagyoni adó alá vetik a zsidó vagyont. A szociális jobb egyensúly megkivánja, hogy a zsidó vagyont teljes mértékben használhassák fel a háború céljaira és a kétségtelenül erősen eltolódott szociális gazdasági helyzet javítására.

Kállay miniszterelnök gondoskodni kíván arról, hogy

a zsidók életszínvonala ne haladhassa meg a keresztény lakosságnak most sokkal mélyebben fekvő életszintjét.

Megoldásra vár tehát:

a lakáskérdés eddigi szociális-ellenes helyzete.

Kállay szerint

több törvényjavaslat

már készen is van és csak a parlamentben való tár-

gyalásra vár a zsidó-kérdésben. Szigorú intézkedések lesznek arra, hogy

a gazdasági üntő állások végre keresztény kézbe kerüljenek.

Nem tűrhető — mondott a Kállay — hogy a zsidóság mai bukásában nagyobb és veszedelmesebb lelki mérgezést izzón, mint aminőt elkövetett virágzása tetőfokán.

— Olyan világ nem jöhet, olyan világ többé soha sem lehet, hogy visszaadjuk a zsidó földeket. Ugyanígy szembeszáll azonban azokkal is, akik más problémát nem látnak, csak a zsidókérdést. Majd a zsidók háborús munkaszolgálatának alapelveit ismerette. A hadköteles zsidók: munkatáborokban foglalkoztatják, tekintet nélkül katonai szolgálatra való alkalmasságukra. Ehhez természetesen meg kell teremteni előbb a kereteket s ebben az irányban megtették a szükséges intézkedéseket.

A zsidók behívása, sorozása és munkába állítása a haretéri küzdő katonák munkájának megkönnyítését szolgálja s ezért rendszeresen be kell hívni munkára minden zsidót.

Kivétel nincs.

Megjelent az első naptár...

Kis könyv a kezében, a címe hirdeti, hogy naptár. Hogyan, hát máris elérkezett a naptárak ideje?

Hírmondója, a naptári ideny bizonyágtévő „első fecskéje” beköszöntött és csak most kapunk észbe, hogy bizony ma holnap kivénül az esztendő. Egy-kettőre élénk áll szakállas, megtört, bucsuzó aggastyán képében, ahogyan évről-évre ábrázolják a távozót. És aztán megy és — elmúlt. S a helyére pattan az új. A viruló gyermek. Ugy nekilendül, friss életerővel, az új utnak: rejtelmes-sejtelmes, ismeretlen utnak...

S az első naptár címlapján már felvillan az új év szám: 1943...

Jól megnézzük: hát ilyen lesz... Ezt írjuk egy teljes éven át... És így következnek az örök törvényszerűség rendje szerint évekre évek...

És egyszerre reádöbent a kispaptár minmagunkra, a magunk dolgára is. Jönnek és mennek az évek és bizony elhullj a virág, eliramlik az élet... A sötét haj őszbevegyl, már maunk az évek és egyszer majd mi is megylünk...

S az örök törvényszerűség rendje szerint a helyünkre majd másvalaki lép.

HÓFÉHÉR TISZTA VILÁGBÓL EZÜSTHARANG CSENDÜL...

Mélységes gondolatokat kelt az első naptár. Valóságos gondolatfűzért. Egyik szem egy sorakozik a másikhoz, következetes egymásutánban, akár a váltakozó évek, s egyszer csak az örökkévalóság lehetőségét érezzük...

In hoc signo vinces!

Ez a biztatás ragyog egyidejűleg a kispaptár címlapjáról a szemünkbe. A kereszt és az a körirat...

E jelen győzni fogsz...

Az örökkévalóság: fuvalma kapott meg és egyre erősödő hangja mint valami harangszó kondul a lelkembe. S amikor a kispaptárt forgatjuk, amely a kereszt jelével indult és beleéljük magunkat a kispaptár levegőjébe-világába, abból mintegy visszhangja két a harangszónak.

... Ezüstharang csengését véljük hallani és egy tiszta, hóféhér, lelkület szépséges világába lépünk. Áhitatra kelt, akár tavasszal a zsenge primula, vagy az égerberöppő pacírta dala rengő aranykalászkok felett, vagy a lágy zizezés, ha szellő jár a fenyvesek között.

A Katolikus Női Misszió központjának kedves kis naptára valóban ilyen világot tár elénk. Hóféhér lelki szonyok és leányok világát — amilyeneknek mi képzel-

jük őket, ideáinkat. Alig hinné valaki, hogy ebben a kis könyvben, a „Katolikus Nők Zsebnaptárában” annyi minden érték, báj és melegség élérjen. Gyengéd női kéz, finom lelkület s a szeretet érzik ki minden sorból. Minden részlet egy-egy mozaikszem, amelyből a katolikus leány és asszony igazi világa felépül. Ezt a világot a naptár elején között klasszikus veretű elképzés így foglalja össze.

Hitben erős, erkölcsileg tiszta, fajlag öntudatos, szellemileg művelt, gazdaságilag képzett, női hivatásunkat egészen betöltő, modern, katolikus nők akarunk lenni.

A Női Misszió kicsiny naptára ezekben rakja le a katolikus leányok és asszonyok világának alappilléreit. Ime, egy csodálatosan szép megnyilvánulás:

— Akarom hogy az 1943. esztendő minden egyes napja örök értéket jelentsen számomra...

MINDIG ADNI!

Eppen ilyen vonzó és gondosan kiképzett minden egyes részlet.

Lapozunk a kis könyvben. A Szentatya arcképe és egyik mondása vezet be. Megértő, segítő és átalakító szeretettel hirdeti a ma kötelességeinként. Ófelsége arcképe diszlik a könyvecske elején. Majd az évi jelmondat: Együtt az Egyhézszal. És rányitunk Márton Aron püspök arcképre és újví kőszöntőjére:

— Amilyen mértékben gyöngül a keresztény életföfög és erkölcs, olyan mértékben tör be a barbárság és anarchia az emberi élet minden síkjára. Ragaszkodjunk hát a kereszt tanításához annál elszántabban, hogy az emberiség nagy kincséből, a lelkiélet és gondolkodás nemességéből népünk számára megmentsünk annyit, amennyivel a zűrzavar közepén is reménnyel munkálhatjuk egy szebb jövő alapvetését.

Aztán a naptári rész.

Minden hónapra — egy-egy kedves utmutatás s egy-egy hangulatos kép. Kapcsolatosan egy-egy ragyogó mozaikszem, amilyenekből az a csodás, magávalragadó világ felépült. Az új év első hónapjára a megújító Szentlélekről szól az utmutatás. A szemközti kép a brasoni-brassói napközi otthon apró gyermekeseményének mesevilágát rögzíti meg. Alatta irányítás, miként kell napközi otthonokban tevékenykedni!

A szeretet propagandájával, találékonyságával, lendületével, megérzésével, szolgálatával, türelmével, áldo-

„Semina”

vetőmagvak termesztési és kereskedelmi részvénytársaság București II, Bul. Lasc r Catargiu 9

Termesztéssel megbízott: SEMINA R. T. Timișoara-Temesvár IV, Spl. Müller Guttenbrunn 10. Telefon 23-57, 23-25

különböző vetőmagvak termesztésére szerződéseket köt - Vásárolni mindenféle magvakat, mint: lucerna, vörös lere, répamagvakat, muharmagvakat, borsót, iencset, búkkört és más magvakat.

zatkészségével, gaztelenségével, kitartásával, bőkezűségével — a testvéri szeretet nagy-nagy építő erejével. Aztán: „pünkösdi kiáltás”:

Testvérek!

Aki a hegygerincen jár és nem csuszlik le a lejtőn, az erős.

Aki lecsuszott és zuhantában visszakapaszkodik, az az erősebb.

Aki járvány idején meg nem betegszik, az egészséges.

De aki megbetegedvén legyőzi a pestist, abban nagyobbak az életenergiák.

Akit ellenség félre nem vezet, az okos. De aki nem volt okos és az ellenség csapdájába esett és ki tud abból szabadulni, az bölcs...

(Schlachta Margit)

A meleg júliusi nap ragyogásában, vöröfényében tüdöklik Ady Endre e réhány sora:

Milyen jó volna jónak lenni,

Buzgóságban sohasem lankadni,

Semmit sem kérni, el sem venni,

Nagy hübéggel mindent szeretni,

Milyen jó volna mindig adni.

... MEGÚJITANI A FÖLD SZÍNÉT

Szinte nehéz eldöntünk, melyiket ne idézzük. Hisz mind olyan kedves. Mit tesz szolgálj... Vagy a Katolikus Nőszövegség kőszöntőjében a megállapítás: „... a Gondviselés terveiben benne vannak a háborúk is, rombolások is, de annál is inkább benne van az építés, az újra-kezdni tudás és akarás gondolata”. Másutt: igényeimet lefokozom... Női adottságainkkal életet fakaszthatunk... férjem testi-lelki élettársa vagyok s a gondszántotta barázdákat lágy kézzel elsímitom... S az örömet egyáltalán nem zárja ki ez a világ. Már a képek is, kirándulásról, virágos mezőről, napisütőte domboldalról bizonyítják. Mosolygó arckok... És ugyanigy mosolygó arckok a munkában, amely szerettől folyik — másokért. Legyen öröm, de nemes öröm...! Napsugaras lelkület kell: „napsugaras lényünkkel derít ültetünk a bánat mezején...”

És ez a csodálatosan megkapó világ nőisége tudatában nagy dolgokra vállalkozik:

— Gondolunk női elhivatásainkra és a Szentlélekkel megújítjuk a Föld színét...

MEGÉRI... MEGÉRI!

Reményik Sándor verse: A fáradozás megéri, megéri, megéri. Sik Sándor költeménye: Süss fel nap! Jöjj fel nap! és még sokminden ragadja meg figyelmünket s aki a szép felvételeket nézi, láthatja asszonyainkat, leányainkat nemes munkájuk közepette. Újdonságával megkap a bőjti rend ügyes ismertetése, a fennkölt szellemű és életük munkáját mindig csak másokért feláldozó „szürke testvérek” életébe való bepillantás. Aztán gyakorlati ismeretek dióhéjban is sokatmondó közvetítése, az egészséges napi étrendről és még a konyhatudományról is. És mindez — hetven-nyolcvan apró oldalon. S e mellett a belső tartalommal összhangzó, alhoz mindenben méltó és igen tetszetős kivitel.

Az első idei naptár, az „első fecske”. Örvendezéssel telik meg a lelkünk, hogy ez a fecske egyszersmind ünnepi harangkondulást hoz...

Schiff Béla.

Meg kellett nyugtatni az Európába induló amerikai csapatokat

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda, hogy Eisenhower tábornok, az Angliában lévő amerikai csapatok parancsnoka, pénteken olyan kijelentést tett, amely megerősíti a némo véderő főparancsnok-ságának szeptember 28-i haretéri jelentésében foglalt és a három nagy amerikai szállító gőzös elsüllyesztésére vonatkozó hírt.

A nyilatkozatnak egyrészt az volt a célja, hogy megnyugtassa az elindulás előtt álló amerikai csapatokat, másrészt pedig az amerikai népet is megnyugtassa.

A kijelentésben a tábornok nem cáfolta meg a három gőzös pusztulását, hanem csak azt a megjegyzést kockáztatta meg, hogy a gőzösök nem amerikai csapatokat szállítottak. Eisenhower tábornok kijelentette, azért várt négy héttig a bejelentéssel, hogy az amerikai csapatok ezalatt Angliába érkezzenek. A Német Távirati Iroda ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a tábornok valószínűleg a hajótöröttet ke-reste mert ha az amerikai csapatokat nem érte volna hajótörés négy nap alatt kellett volna Angliába érkezniük.

Japán az angolszászok teljes megsemmisítéséig harcol

Russel-szigetén partraszálltak, az Uj-Hebridák legnagyobb támaszpontját hevesen támadják a japánok

Tokióból jelenti a Német Távírti Iroda: A japán minisztertanács határozata értelmében december 8-án, az Egyesült Államok ellen megkezdett ellenségeskedések első évfordulóján, egész Japánban és Kelet-Ázsiában nagy gyűléseket és tüntetéseket rendeznek annak az eltökélt szándéknak kinyilvánítására, hogy a háborút az angolszászok teljes megsemmisítéséig folytatják.

JAPÁN CSAPATOK RUSSEL SZIGETEN

Amszterdamból jelenti a Német Távírti Iroda: A brit hírközlési szolgálat washingtoni értesülés alapján ismerteti az Északamerikai Egyesült Államok haditengerészeti miniszteriumának közleményét,

A japánok a legjobb dzsungel-harcosok — írja a Newyork Times

A Német Távírti Iroda közli, hogy a Newyork Times című amerikai újság egyik tudósítója, aki most érkezett vissza csendesóceáni utjáról, cikkben számol be tapasztalatairól. Az amerikai újságíró megállapítja, hogy

a csendesóceáni háboru keserű és kegyetlen megpróbáltatásokkal jár.

Az amerikai hadvezetéséig eddig tehetetlennek bizonyult a japánokkal szemben és ezért most legalább azt kellene megkísérlni, hogy akadályozzák a japánokat az elfoglalt területek támaszpontokká való kiépítésében. A japánok különben nagyon veszélyes ellenfelek, mert hatalmas adag győzni akarás és önbizalom van bennük. Már közmondássá vált, hogy a japán katona győz, vagy meghal. A japánok a legjobb dzsungel-harcosok és ebben a háremódban több tapasztalattal rendelkeznek, mint az amerikai katonák.

Vichy válasza

Amerika ne avatkozzék Franciaország ügyeibe

Hull beszéde — az amerikai repülők bombatámadása után — közönséges személyesítés

Vichyből jelenti a Német Távírti Iroda: Cordell Hull északamerikai külügyminiszternek a sajtóelőrekeztetett nyilatkozata, melyben rendkívül bántó megjegyzéseket tett Laval francia miniszterelnök személyére és beszédére vonatkozólag, Vichyben a politikai és hivatalos köröknel határtalan méltatlankodást keltett. Az Egyesült Államok külügyminiszterének ez a beavatkozása Franciaország ügyeibe türethetetlen, — mondják Vichyben illetékes körökben. Megállapítják azt is, hogy Hull kirohanása

kifejezéseiben is túlhaladja azt a mértéket, melyet tiltakozás nélkül lehetne hagyni. Amerikának már azért sincs semmi joga a francia munkások helyzetének firtatására és a „rendőri” fellépésre, mert éppen Amerika bombázta a francia munkásnegyedeket. Néhány nappal ezelőtt ugyanis, mint ez minden kétséget kizáró módon megállapították, amerikai repülőgépek intéztek bombatámadást a francia lakónegyedek ellen.

Korlátozzák a harcikocsi- és repülőgépgyártást Észak-Amerikában

Amszterdamból jelenti a Német Távírti Iroda: A brit hírközlési szolgálat ismerteti Roosevelt elnöknek a sajtóértekezleten elhangzott nyilatkozatát, mely szerint a „kormány csökkentette a gyártandó harcikocsik és repülőgépek számát. Az új hadiipari termelés katonai titok” — mondotta az elnök.

Roosevelt a továbbiakban utalt arra, hogy a fényüzési tárgyak és nem feltétlenül szükséges árucikkek gyártását valószínűleg beszüntetik, hogy ilyenformán megtakarítsák a szükséges acélmennyiséget a hadiipar számára.

Rendörkézen a franciaországi merénylők

Laval francia miniszterelnök a pénteki minisztertanácsi ülésen közölte, hogy a megszállt és megszállandó Franciaország területén az utóbbi időben elkövetett merénylétek tetteseit kinyomozták és börtönbe vetették. Elismeréssel emlékezett meg a miniszterelnök a rendőrség önfeláldozó tevékenységéről, mely lehetővé tette a kommunista-angolszász

bérencék kézrekerítését.

EDDIG HUSZONÖTEZER FRANCIA SZAKMUNKÁS UTAZOTT NÉMETORSZÁGBA

Tegnap utazott el Franciaországból a huszonöt ezredik szakmunkás Németországba, annak a megkezdésnek alapján, hogy szakmunkásokkal cserélik ki a hadifoglyokat.

A következő hónapokban Franciaország mindent megmenthet vagy mindent elveszthet!

Párisból jelenti a Német Távírti Iroda: Marcel Deat, a francia nemzeti néppárt vezére Párisban beszédet tartott és a többi között ezeket mondotta:

— A következő hónapokban Franciaország mindent megmenthet vagy mindent elveszthet, Európában mindent előkészítettek és biztosították a győzelemt. Franciaország egyre jobban közeledik azok táborához, akik az európai szolidaritás jegyében harcolnak, gyarmati birodalmát pedig egyre inkább vesztélyeztetik az angolszászok.

— Ha Franciaország nem akar elpusztulni, nincs

más teendője, mint hogy csatlakozzék az új Európához! (Rador).

A nátha csak néhány óráig tart

A náthának mint közönséges megbetegedésnek általában kevés jelentőséget tulajdonítanak. Az eddig használt szerek (borvazelin, gomenolat, illó olajok, porok stb.) nem tudták legyőzni ezt a betegséget, amely legtöbbször komplikációkkal jár (különböző gyulladások).



Nemcsak nagyobb, de jobb termés is elérhető, ha a vetőmagot

„Ceretan”

SZÁRAS VAGY NEDVES PÁC

alkalmazásával csávázzuk.

Az illetékes terület Mezőgazdasági

Kamaraóránál kérjen kifejezetten

„Ceretan-Bayer”-t.

A Ceretan-t a Földművelésügyi minisztérium engedélyezte.



Téli Segély

Minden szentek napján kezdődik a Téli Segély gyűjtése. Az ország lakosságának ezen a napon tanúságot kell tenni, hogy megérti az idők szavát és keresztény szeretettel siet embertársai segítségére. Ezt csak úgy tudja a társadalom kifejezésre juttatni, hogyha gondoskodik a hősök hozzátartozóiról és védő szárnyai alá veszi a katonák gyermekeit és a harcoló családok helyett biztosítja nevelésüket. Családokat, asszonyokat és gyermekeket, hadirokkantakat támogatnak az összegyűjtött adományokkal és ezek az adományok a családok gondját enyhítve lehetővé teszik, hogy bizakodással tekintsenek a jövő elé, amelynek érdekében a legnagyobb áldozatokat hozták vagy hozták. Fogadják megértéssel tehát mindenütt a gyűjtést végző csoportokat, amelyek a zsidók kivételével mindenkit felkeresnek és adományaikkal bizonyítsák a belső front egységét.

Román lapszemle

A TIMPUL

írja Odessa elfoglalásának évfordulóján:

Odessai győzelemünk a román nemzet történetének egyik legnagyobb lapja. Ez a győzelem olyan tett volt, amely jogot ad a nemzeti élethez. Önmagunkra leltünk — írja a lap — Odessánál és ehhez Antonescu marsall, aki 1940 szeptember 6 óta tartja kezében az állam vezetését, adta meg a lehetőséget. A román nép újból az európai élekvő politika terére lépett, mint századokkal előbb Stefan cel Mare idején. Az odessai győzelemmel kapcsolatos üdvözlésekre a marsall a következő választ adta: „Nem leszek megelégedett és nem fogom megérdemelni az üdvözléseket és a hálát mindaddig, amíg országunk nem nyeri minden elfelejtett jogát, amelyeket nem felejtettek el sem én, sem senki más.”

VIATA:

Petrovici közművelődési miniszter lasban az ifjúsághoz szóló levelek között kifejtette azt a gondolatot, hogy az ifjúság feladata, hogy tulszárnyalja a lehangyalt nemzedéket, minthogy a mai ifjúságot is felül fogja mulni teremtő munkában a jövő ifjúság. Ez nem jelenthet a letűnt nemzedék értéktelenségét. A nemzedékek között meg kell lennie a közösen épített művelődés kapcsolatainak: „az ifjú lelkesedésben lobogó idősebb nemzedék és az ifjú nemzedék az öregebbek megfontoltságával adhatja a legszerencsésebb együttműködést.”

A DACIA

hasábjain Cosma Aurel dr. a románság áldozata az új Európa alapjánál című cikkében a főbb között ezeket írja:

Az új európai rendben Románia áldozattal szerzett helyet magának és ugyancsak áldozattal szerezte meg tiszteltbeli és ösörendő helyét a holnap Európájában. Az áldozat útján beilleszkedtünk a politikai való világba, amelyek megértést és türelmet követeltek. Fajdalmos preludium volt ez a román igazság nagy színteréjéhez. Ezt az igazságot katonáink vérükkel pecsételték meg.

A földrészt holnap közönségében a román áldozatok értéke megnyitja számunkra a becsület és igazság titát.

— **Kihallgatások a helyettes miniszterelnöknel.** Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes külügyminiszter pénteken kihallgatáson fogadta Eichingert, a Német Távirati Iroda kulturális tudósítóját, a Völkischer Beobachter kulturális szerkesztőjét és egy német közirot. A német vendégek Badautu Alexandru, a propagandügyi minisztérium vezértitkárának és Cisek W. O. helyettes sajtóigazgató társaságában jelentek meg a helyettes miniszterelnöknel, aki azután az olasz talajszakértőket fogadta. Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök szívélyesen beszélgetett a német és olasz vendégekkel.

— **Schickhoffer János nyugalmazott jegyző halála.** A gyászoló család közli, hogy Schickhoffer János nyugalmazott ivandai-ivandái jegyző, a Corvin hitelszövetkezet volt elnöke, a Caritas temetkezési segélyegylet elnöke, e hó 23-án, hetven éves korában elhunyt. Temetése e hó 25-én, vasárnap délután fél 6 kor lesz a Timișoara-Temesvár gyárvárosi temető kápolnájából. — A Corvin hitelszövetkezet is őszintén gyászolja az elhunytat, aki a Corvinnak megalakulásától ez év áprilisáig volt elnöke és betegsége miatt volt kénytelen visszavonulni. Munkálkodása alapve ő volt, mindenkor a lehetőséghez képest segítségére volt a szövetkezet tagjainak és minden igyekezetével azon volt, hogy a népi közösség ezen intézmény működésében kifejezésre jusson. Dolgozott mindig önzetlenül és eredményesen.

— **Krisztus Király-ünnepség Lipova-Lippán.** Ma, Krisztus Király-ünnepén Lipova-Lippán ünnepséget tartanak a templomban. Dél előtt az ünnepi szentbeszédet Rakay István káplán mondja. Délután 3 órától 5 óráig ájtatosságot tartanak a templomban műsorral a tanulóifjúság közreműködésével. A szentbeszédet Siebig Frigyes pápai kamarás, plébános mondja. Délután 5 órakor az Iskolanővérek külön német ajtó-összsgöt is rendeznek.

— **Eljegyzés.** Zagony Cuci és Reisz Károly Arad, jegyvesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Aradmegyei vadászok figyelmébe.** Az aradmegyei vadászati felügyelőség közli a vadászokkal, hogy akinek vadászkuttyája van, annak a kutyaadó kiegyenlítését nyugta felmutatása ellenében különleges, vadászab-tartási engedélyt kell váltania a felügyelőségtől, mert engedély nélkül a kutya nem tartható. Közli továbbá a felügyelőség, hogy a fogoly vadászata tilos. Fácán-vadászat csakis a felügyelőség előzetes engedélye alapján szabad. Az engedély a vadászat előtt 3-4 nappal kérendő. A Chișineu Criș-Kisjenő, Crișana-telep, Cinteii-Köröscsente, Iermata neagra, Csígygyarmat, Satunou-Simonyifalva, Zerind-Nagyzevend, Varsand-Gyula-versánd, Pilul-Pél, Sinteamică-Szineke és Zarand-Zarand községei vadászterületein történő vadászatokhoz a chășineucriș-kisjenői királyi erdészeti hivatal engedélye szükséges.

Mozi

— **A halhatatlan Nápoly az aradi Aro-moziban.** Egy nagy szerelem történetét, aranyos, bájos meséjét dolgozta fel a egyik olasz filmgyár és a kintünben sikerült film „A halhatatlan Nápoly” címmel az aradi Aro-mozi műsorán arat napról-napra nagy sikert. A szentimentális, mulatni szerető, jókedvű Annie Nápolyba, gyermekkori álma városába megy férjhez. A mézesetek utáni egyhangú élet elszomorítja. Szereti férjét, a férfi is őt és mindenki előtt nagy népszerűsége tesz szert a szép asszonyka, de végül mégis bonyodalmak keletkeznek és Annie megszökik férje mellől. Ujabb bonyodalmak után végül visszatér és megváltozik, az anyaság komollyá teszi.

Vasárnap és hétfőn Aradon a mozik műsora a következő: Aro: A halhatatlan Nápoly (olasz film). Corso: Viharzó szívek (olasz film). Forum: Bécsi vér (német film). Uránia: Vámmentes szerelem (német film).

— **ELŐFIZETŐINK FIGYELMESE.** Felkérjük azokat az előfizetőinket, akik előfizetési díjuk kiegyenlítésével hátralékban vannak, hogy sziveskedjenek tartozásukat postafordultával, legkésőbb november elsejéig bekeldeni, mert a hátralék ki nem egyenlítése, — a lapkiadó részvénytársaság határozata értelmében — a lap további kiadásának megszüntetését vonja maga után.

— **A pozsonyi román követ kihallgatáson Tiso elnöknel.** Pozsonyból jelenti a Rador: Dr. Tiso, a szlovák köztársaság elnöke csütörtökön hosszas kihallgatáson fogadta Elefterescu pozsonyi román követet.

— **Ma: vasutas-nyugdíj kifizetés Aradon.** A vasutas nyugdíjasok egyesületének aradi fiókjá (Bihorulni-ut 11) közli tagjaival, hogy azok a vasutas nyugdíjasok, akik illetményüket az állomási pénztárnál szolták felvenni, ma, vasárnap és holnap, hétfőn jelentkezhetnek nyugdíjukért. A pénzfelvétel végett a szokott helyen személyesen kell jelentkezni.

Előkészületben az amerikai ifjúság és ritmus filmje

— **Házasság.** Luttwák Ödön és Birnfeld G. t. e. hó 25-én, vasárnap, d. u. 3 órakor tartják esküvőjüket a templom udvarában. — Az összes rokonokat, barátait és ismerőseiket szívesen látják, (Minden külön értesítés helyett). Cim: Arad, Ec. Teodorou 1 szám.

— **Adomány.** A timișoarai-temesvári Dr. Kakuk csesemőgondozó és napközi gyermekotthon javára az intézet vezetőségénél Valker István 2400 lejt, Biró Mihály pedig 150 lejt adományozott.

Mickey Roone-val az ARO-ban

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, október 25-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Strelcovszky (volt Kain, Avram Iancu-tér) és Danciu (a nagykörházal szemben).

Hétfőn, október 26-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Janka (a betegségyövel szemben) és Butta (volt Weisz, Avram Iancu-tér.)

Vasárnap, október 25-én Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Lupea (10 Mai-utca); Gyárváros: Meiszner (Petru Maior-tér); Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-tér); Józsefváros: Csillag (General Dragalina-tér); Mehálában a Corvin Fratelian-Ujikisodán a Panajoth és Freidorfon-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Hétfőn, október 26-án Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Ionescu (Unirii-tér); Gyárváros: Jahner (Stefan cel Mare-utca); Erzsébetváros: Keller (Carol-ut); Józsefváros: Gotterbarm (Vacarescu-utca); Mehálában a Corvin; Fratelian-Ujikisodán a Panajoth és Freidorfon-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Külföldi tanulmányutamatól tazeérkeztem

Kelly Ilona

ARAD, Dr. Romanu ca. Maty-szalon

— **Hazáról megszökött középiskolai diákok betörőbandája.** A fővárosi rendőrség elfogott három volt középiskolás diákot, akik közül kelető Iasiából, egy pedig Turtucaia-ba való. A három volt diák megszökött a szülői házból és a fővárosban bandát alapítva, tízenegyet betörést követtek el. A diákok befestették hajukat és ezért bandájukat „a festett hajuk Iármás bandájának” nevezték. A nap folyamán becsengettek a lakásokba és ahol senkit sem találtak otthon, oda alkules segítségével behatoltak és kifosztották a lakásokat. Ilyen módon közel négy millió lei értékű holmit zsákmányoltak, amelyet orgazdálnál értékesítettek. A három fiatalok betörő átadták az ügyvézségnek.

Radio

VASÁRNAP, október 25

București: 7.30 Katonai rádioposta. 7.55 Hírek, hanglemezek. 9. Munkasműsor. 9.30 Istentisztelet közvetítése. 11 Szimfónia hangverseny. 13 Hírek. 12.10 Hanglemezek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A falu órája. 18 Szindarab. 19.20 Hanglemezek. 20 Hírek. 20.20 Hanglemezek. 20.45 Előadás. 21 Operettelőadás közvetítése. Az első felvonás után kb. 22.05 Hírek, sport. 23.25 Tarka, könnyű zene hanglemezekről.

Radio Moldova: 9.30 Istentisztelet közvetítése. 13 Táncczene hanglemezekről. 13.30 Hírek. 13.45 Zenekari hangverseny. 14.40 Orvosi előadások. 14.50 Hanglemezek. 18.30 Hanglemezek. 19 Előadás. 19.15 Olasz és spanyol zene. 20 Előadás. 20.15 Énekhangversenye. 20.45 Hanglemezek. 21 Hírek. 21.15 Hegedűjáték zongorakísérettel. 21.35 Áriák és dalok. 21.55 Táncczene.

Budapest I: 7.30 Hanglemezek. 8.15 Hírek. 8.30 Felolvasás. 9 Művészletek. 10 Református istentisztelet, prédikál Ravasz László püspök. 11 Római katolikus egyházi zene és szentbeszéd. 12.15 Ifjúsági műsor. 12.55 Az új termelési rend. (Felolvasás.) 13.10 Fúvószenekar. 14 Művészletek. 15 Gazdasági tanácsadó. 15.45 Beszélgetés zenekar. 16 Egészségügyi kalendárium. 16.30 Hírek. 17.05 Felolvasás. 17.15 Magyar nóták. 17.30 Hangképek a vasárnap sportjából. 17.50 Weidinger Ede szalonzenekara. 18.20 Bajor Gizi csevegése. 18.30 Kivánsághangverseny. (Közreműködik: Somogyváry Gyula, Böszörményi Nagy Béla, Cselényi József, Honthy Hanna, Jávor Pál, Karády Katalin, Giuseppe Moretti, Muráti Lili, Nagy Izabela), Orosz Julia Palló Imre dr., Pethes Sándor, Sennvei Vera, Szelezky Zita, Tolnay Klári, Turay Ida, énekhangok, zenekarok és cigányzenekarok.) 19.20 Hírek. 21.15 Filmdalok. 21.40 Hírek. 22.15 Beethoven: F-dúr vonósnégyes. (Hanglemmez) 23 Szórakoztató zene. 24 Hírek.

HETFŐ, OKTÓBER 26

București: 7.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádioposta. 12 Katonaóra. 13 Hírek. 13.10 Hanglemezek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Katonai rádioposta. 18 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19 Ifjúsági hírek. 19.10 Harmonikaegyüttes játéka. 19.30 Német nyelvű hírek. 19.45 Hanglemezek. 19.50 Hírek. 20.10 Hangverseny. 20.40 Hanglemezek. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.25 Zenekari hangverseny. 23 Tarka, könnyű zene hanglemezekről.

Radio Moldova: 13 Könyví zene. 13.30 Hírek. 13.45 Zenekari hangverseny. 14.35 Énekhangverseny. 18.30 Hanglemezek. 19 Előadás. 19.15 Dalok. 19.35 Hanglemezek. 20 Előadás. 20.15 Operett-dalok. 20.40 Hegedűjáték. 21 Hírek. 21.15 Román táncok. 21.30 Szórakoztató zene.

Budapest I. 6.40 Terna, 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Zenekari hangverseny. 11.15 Hanglemezek. 11.40 Felolvasás. 12.10 Szalonzenekar hangversenye. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 A rádiózenekar hangversenye. 14.30 Hírek. 15.20 Táncczene. 15.50 Felolvasás. 16.20 Idegen nyelvű hírek. 16.45 Magyar nyelvű hírek. 17.05 Felolvasás. 17.20 Kétzongorás hangverseny. 17.40 Felolvasás. 18 Cigányzene. 18.40 Csevegés. 18.50 Hírek. 19.05 Szalonötös hangversenye. 19.55 Versek. 20.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Magyar dalok. 23.10 Operett-részletek. 24 Hírek

Budapest II. 17.05 Ének. 17.25 Német nyelvoktatás. 18 Könyví zene. 18.20 Felolvasás. 18.45 Zenekari hangverseny. 19.25 Felolvasás. 19.50 Énekhangverseny.

Tel. 24-45

ARO - ARAD

Tel. 24 45

Ma, vasárnap!

A halhatatlan Nápoly

egy újabb gyöngyszem az olasz filmgyártás terén

FOSCO GIACCHETTI, a nők ideálja

MARY GLORY

a legszebb olasz filmszínésznő

PAOLA BARBARA, a férfiak kedvence. és

TITO SCHIPA, a híres tenor énekszámai teszik felejthetlenné ezt a filmet.

Előadások 3, 5, 7, 9.15 órakor

Helyérek: Loja 80, I. hely 65, II. hely 45. Matiné 35.



S Z E L L E M I

Arany János emlékezete

Oktober 22-én, csütörtökön volt a nagy költő Arany János halálának hatvanadik évfordulója. Ez alkalommal az alábbiakban közöljük Arany János irodalmi munkásságának szerény és vázlatos ismertetését, hogy ifjuságunk a nagy költő műveit kezébe véve, azokban elmélyülve szívébe véssa irodalmunk felülmúlhatatlan mesterének tanításait s anyanyelvünk szépségeit.

Arany János 1817 március 2-án született, hol a „szentai csonkatorony” ma is áll. Szülei, Arany György és Megyeri Sára, református vallású földművelők voltak. Tizenhat éves koráig szülőhelyén tanult, innen ment át a debreceni kollégiumba. Mivel szülei nem támogathatták, már diákkorában kénytelen volt kereset után nézni. Elemi iskolai tanítóvá vállalt Kisujszálláson s egy esztendei megtakarított keresményével tért vissza Debrecenbe. Az iskola nem tudta lekötni. Beállt egy kóbor színtársulatba, azután hazatért (1836). Ottthon nyomor várta: atyja megvakult, anyja meghalt. Most állás után rézért. Szülővárosa megválasztotta tanítónak, majd inokká, utóbb jegyzővé. Feleségül vette Ercsey Juliát s egyre nagyobb kedvvel mélyedett irodalmi tanulmányaiba. Midőn Toldi-jával a Kisfaludy-Társaság pályázatán jutalmat nyert (1847), költőtársai, különösen Petőfi Sándor és Tompa Mihály, lelkes sorokkal keresték föl, a szerkesztők és könyvtárosok szívesen vállalkoztak munkái kiadására. Később Nagykőrösre ment gimnáziumi tanárnak, ahol kilenc esztendőt töltött. Végre följuthatott Pestre. Itt megbízták a Kisfaludy-Társaság igazgatásával (1860). Ekkor alapította szépirodalmi folyóiratait: előbb a Figyelőt, azután a Koszorút. A hatvanas évek derekán az Akadémia titkára lett s tizenkét évi szolgálat után beteg vonult nyugalomba. 1882 október 22-én halt meg Budapesten.

Arany János a családjuk körében tanulmányaiknak élő csendes természetű, igénytelen emberek közé tartozott. A szerénység és egyszerűség mintaképe volt. Lelkétől távol állt minden nagyravágyás. Erkölcesének feddhetetlen tisztaságával csak gondolkodásának fennköltisége vetekedhetett. Olyan kis mértékű volt benne az emberi gyarlóságoknak, hogy földi mértékkel mérve méltán mondhatták tökéletes embernek. „Mindvégig ő volt — írja róla Gyulai Pál — az ország legegyszerűbb embere. A tömeg mellette és tansai, a hatalmasok lenézése és kegye keveset hatottak rá. Puritán szigorral teljesítette mindennemű kötelességeit s aggodalmosan őrizte erkölcsi és írói méltóságát.”

Elbeszélő költeményei a magyar epika csúcspontját jelölik. Lelkebe vésődő meséket kötött, halhatatlan magyar alakokat teremtett. Költői stílusának varázsa, nyelvének eredetisége és verselésének művészszerű formailag is nagybecsűeké teszik költeményeit. Munkáiból örök költői szépségek tűnnek elő.

A Toldi-trilógia

Arany János akkor tűnt föl, amikor első nagyobb elbeszélő költeményével, az *Elvesztett alkotmány* nyál, megnyerte a Kisfaludy-Társaság egyik pályadíját (1846). A hét énekből álló vig eposz a vármegyék kortársakat mutatja be.

Toldiban (1847) Toldi Miklós ifjúkori küzdelmeit beszéli el népies hangon. Meséjét Ilosvai Selymes Péter Toldi-történetéből vette, de a XVI. századi alakatlan életrajzból remek elbeszélő költeményt alkotott. Hiány vagy fölösleg nincs költeményében. Meséjének mozzanatai lélektanilag vannak megokolva. Élet tükörözik minden énekből. Nyelve zamatos magyarságu. Toldit Arany János a Kisfaludy-Társaság egyik pályázatára készítette. Pályamunkájának példátlan sikere volt. Nemcsak hogy háttérbe szorította tizenhárom versenyzőtársát, hanem az elismerésnek legkitünőbb szavait kapta bírálóitól. A siker hatása alatt a Kisfaludy-Társaság a tizenöt arany jutalmadíjat husz aranyra emelte. Petőfi Sándor dícsőtől költeményével immetelte az akkor még alig ismert falusi jegyzőt. Eötvös József pedig így nyilatkozott, hogy ezért a miért mindent szívesen odaadna, amit életében irt és irni fog. — Az első rész után a trilógia harmadik része: a *Toldi estéje* következett (1854). Ez a rész Toldi Miklós öregeségéről, utolsó küzdelmeiről és haláláról szól. A költő nagy művészetével dolgozta föl benne Ilosvai Selymes Péter összefüggéstelen adatait. Legutóliára maradt a trilógia közönségszerű része: a *Toldi szerelme* (1879). Toldi Miklós férfikori kalandjait foglalja magában. Romantikus

elbeszélő költemény. A középkori lovagvilág megkapó jelenetekben tárul föl benne. — Amilyen egyszerű a trilógia első és harmadik része, olyan változatos a második. *Toldi szerelmében* a lovagi kalandok, párviadalok, várvívások helyenkint szinte elborítják Toldi Miklós és Rozgonyi Piroska szomorú szerelmi történetét. Piroska irodalmunk legszebb nőalakjának egyike. Élete a kötelesség és a szerelem harca.

Buda halála

Arany Jánosnak a Toldi-trilógia mellett legmaradandó értékű alkotása a Buda haláláról szóló hősköltemény. A pogánykori magyar hősmundák egyikét, Etele és Buda összeütközésének tragikus történetét, dolgozta föl benne. Két testvér kerül egymással szembe: a gyenge Buda és a vasakaratu Etele. Buda hun király megosztja öccsével, Etelevel az uralkodást, de környezetük ellenségeskedést szít közöttük Buda féltékenykedve látja, mint hódol mindenki Etelenek. A papok Etele nagyságát jósolják, Isten

Gyulai Pál beszéde Arany Janos ravatalánál*

Oh halhatatlan halott! Mielőtt elhagynád e csarnokot, küzdelmeid, szenvedéseid és dicsőséged csarnokát, fogadd bucsuját a Kisfaludy-Társaságnak is, mely először koszoruzta meg lantodat s melynek kebelében zengted el hatyudalodat is. Egy nagy költő és egy jó ember hunyt el benned, nagy emékedet csak nagy szíved multa felül. A hazafi, férj, atya és barát példányképe voltál. A költő és ember egy volt benned. A képzelt magas röptét s a szív mély érzéseit, a szenvedély erejét s az örök erkölcs igaz kultuszát egyesítetd műveidben. A népköltészetből merítéd ihleted, régi hagyományaink lelkesítőit s az egyszerű népek formájában ki tudtad fejteni az ő- és ujkor remekirőin művelt szellemed egész gazdagságát. A magyar nyelvművészet felülmúlhatatlan mestere, az irodalom méltóságának képviselője s a magyar népjellem valóságos típusa voltál, minden erényével, gyöngeségei nélkül. Oh, mennyit, veszítettünk benned, oh, mennyi mindent takar e koporsó. A fájdalom elfojtja a szót, csak könnyeink omlanak. Isten veled, Isten veled, Isten veled!

* Gyulai Pál ezt a beszédet 1882 október 24-én a Kisfaludy-Társaság megbízásából és mint Arany János barátja mondotta a nagy költő ravatalánál, mely a Magyar Tudományos Akadémia oszlopcsarnokában volt felállítva, tehát ugyanabban az épületben, melyben Arany mint akadémiai főtitkár hosszú éveken át lakott.

A Kisfaludy-Társaság pályadíjjal tüntette ki Arany János első művét: az *Elvesztett Alkotmányt* és a Toldit. Ugyancsak a Kisfaludy-Társaságban olvastak fel két évvel Arany halála előtt részleteket a tiszteletteljes nagy művéből: Toldi szerelméből.

Etelenek küldi el kardját. A viszálykodás következményei végzetesek. Mikor Buda ellopja öccsétől az Isten-kardját s erősen fegyverkezik a diadalmas hódító ellen, Etele döntő lépésre határozza el magát. Párbaft viv bátyjával a megöli a szerencsétlent. A gyönyörű „hun rege” tulajdonképpen bevezető része egy nagyszabású nemzeti eposznak, melynek tárgya a hun birodalom pusztulása lett volna. A tervezett hun-trilógiából csak az első rész készült el, de ez a rész, a Buda halála, befejezett egész (1864). Mindenekelőtt megkap bennünket a költő korfeszítő ereje. Nagyszerű képen tárja elénk középkori vándorok társadalmi berendezkedését és családi életét. A hősköltemény hangja az ősi népeposzokra emlékeztet, meséje művészi felépítésű, az indulatok drámái rajzában megrendítő. Hősei természetes emberek. Lelkük világát hatalmas szenvedélyek mozgatják.

Buda halálát a Magyar Tudományos Akadémia a Nádasdy-díjjal tüntette ki.

Elbeszélő költeményei

1852-ben adta ki Arany János népies humoros eposzát: *A nagydiák cigányokat*. — *Murány osztoros*ban Szécsi Mária történetét beszéli el a költő. —

Katalinban egy felvidéki nemesleány tragikus szerelmi történetét olvassuk. — *A Józsa ördöge* tréfás verses-nese: egy civakodó paraszt-házaspár története. — *Bolond Istótkból*, az önéletrajzi vonatkozásokban bővelkedő verses regényből, csak két ének készült el. Hőse egy nyomorult alföldi viskó szülötte, később szegény kálvinista diák, majd koplaló vándorszínész, végül falusi tanító.

Kiseb elbeszélő költeményei közül a humoros nemben legjobban a *Fülemile*. Két szomszéd összevész a madár fütytyén, agyba-főbe verik egymást, a bíró elé viszik pörüket s végül is fölsülve távoznak a törvény elől. — *Keveháza* a hunok és a rómaiak élet-halál harcának festése a tárnokvölgyi és cezumiró csatában. — *Szent László fiúének* hőse a szent király, aki Isten segítségével csodát tesz s ezzel népét megéri a keresztény vallásban. — *Szent Lászlóban* megelevenedik a nagy király lovasszobra s a tatárok rémülten futnak szét a rettenetes hős csapásai alatt. — *Hatvaniban* a sátán a híres debreceni tanár képében jelenik meg, hogy órát tartson, de fölhangzik az ifjuság templomi éneke s a kísértő egyszerre eltűnik a tanári székről.

Balladái

Arany János, mint balladaköltő, versenytárs nélkül áll a magyar irodalomban. Előtte már többen irtak sikerült balladákat, de a régebbi magyar balladai-írók szónokias hangjától csak ő tudott megszabadulni. Ő találta meg a műfaj igazi hangját. Balladái bátran mérkőzhetnek a világirodalom legszebb balladáival. A lírai, epikai és drámai elemek bámulatos összhangban olvadnak bennük egybe. Hangulatuk mély, árgyuk gyászos, kifejlődésük tragikus. Hőseik a lelki-furdalás boldogtalan áldozatai. Ezek a balladahősök mélyen belevésdöttek minden műveltség magyar ember képeletébe. Arany János mester abban, hogyan kell egy mesét az előadás művészetével igazán költőivé avatni. Nyelvének kifejező ereje balladában éri el tetőpontját. Hangulatkeltő képessége itt tündöklék legjobban.

Arany János balladairól fejlődésére a skót és a székely népköltés balladái egyaránt hatottak. Tanulmányozásuk után önálló erővel teremtette ujjá a magyar ballada-költészetet. Balladáinak nagyobb része a rég századokba vezet vissza de vannak olyan balladái is, melyeknek meséi az újabb korból valók. Balladái a hangulatkeltés, lélekfestés tragikai erő és költői nye v remekei. Méltán nevezte a halhatatlan költő Gyulai Pál a magyar ballada Shakespeare-jének.

Arany János balladái megannyi apró drámák: földült lelki, bűnös emberek végzetes történetei. — *V. László* a Hunyadi-ház megrottására törő fiatal király lelkesmeretfurdalásait mutatja be: a király kivégzetteti Hunyadi Lászlót, fogságban tartja Mátyást, de a forrongó országból menekülni kényszerű és megbűnhődik. A lélek vergődését a természet fenyegető jelenségei kísérik, mintha részt vennének az esküszegő fejedelem sorsának intézésében. — *Török Bálint* tárgya a törökvilághól való. Szolimán szultán elfoglalja Budavárát s foglyul ejti Török Bálintot: a daliás főúr a Héttoronyban egyik sötét zugában sorvad el. A költemény a XVI. századi kétségbeesett helyzetet mutatja be. Ennek a korszaknak szomorú emlékü képe tükrözik a *Szondi két apródjából* is. Két magyar ifju zengi benne drégelyi hős örök dicsőségét. Az országot győzhet, de az igazság mindennél hatalmasabb a földön. — *A walesi bárdokban* megénekte a költő, hogy Edward angol király milyen könyörtelenséggel itél halálra ötszáz kelta dalnokot, rettegve attól, hogy a dalnokok az angol iga lerázására fogják buzdítani honfitársaikat; a királyt rémképek gyöttrik s örökké hallani véli a maglyára hurcolt vértanúk dalait. Akik a hatalom, az vétkesek, de bűnhődésük nem mara el: s akinek van ereje meghalni, az nem kényszeríthető semmire a földön. — *A Bor vitéz* a siron tul is élő szerelem rajza. Bor vitéz eszik a harchon s mikor jegyesét a kérelhetetlen apa máshoz akarja férjhez adni, a leány kimegy az ördöre s vőleánye után hal. A beteg leány látomásainak, a képzelt esküvőnek és a kísérteties környezetnek leírása a hangulatkeltés remeke. — Hasonló nyelvművészet és tragikus elgondolás nyilvánul a *Tetemre hívásban*. *Pávai Benő* megöli magát, mert kedvesének, Kund Abigélnak ingerkedését félre magyarázza; amikor az istenítéletnél Kund Abigél megjelenik, az öngyilkos ifju sebe vérezni kezd s a leány beleőrül fájdalomába. A szívvel nem szabad játszani. A lelkiismeret marcangolását nyomon követi

ÉLETTÜNK

a téboly. — A büntető örökös gyötrelmei és az erkölcsi igazság mindent legyőző ereje törnek elő az *Agnes uszonyból*. A fürjgyökös uszony maga előtt látja a vérfelcstot beleírni gyötrelmes emlékeibe. — A *Tengeri hantásban* megőrült Tuba Ferkó is, Dalos Eszti szereimese és csábítója. — A *Vörös Rébékben* igazi népdrama bontakozik ki az olvasó előtt, átszöve fantasztiikus elemekkel. — Az *ünneprontókban* egy ördögi tivornya rajza a szorkanyó megvilágításban jelenik meg. — A *Hód aratás* témája egészen modern. Az ifjú kártyázik, elveszti mindenét s remény nélkül vár neki az éjtszakának, a Margithidról melyet aznap szenteltek föl, lebámul a hapokba, ahonnan egymásután kelnek ki a folyam ögyilkosai; mire az óra egyet üt, az ifjú is köztük van. — Az *olmítettek*en kívül szép balladák és balladaszerű költemények még: *Both bajnok övegye, Sebinyómi Jánk Máttyás anyja, Az egeri leány, Zách Klára, Rozgonyiné, Rákócziné, Éjféli leány, A képmutogató és 2 derűsebb hangulatu Pázmán lovag.*

Lirája

Arany János vágyodott a csendes boldogság után s fájdalommal látta, hogy tervei nem válnak valóra. Néma megadással viselte az élet bajait. Már ifjú korában érzékeny lelki és szemléltető természetű volt s később is csupán családi élete, néhány barátjának szerető ragaszkodása s Istenbe vetett bizalma nyújtott szívének némi enyhülést. Lirája általában szomorú hangú. (*Összel, Letésem a lamot, Fiámnak, Juliskához.*) A szerelem érzelméi nem szólaltak meg lantján. Annál melegebb és igazán magasan szárnyaló lirája küönösen amikor nemzetének fájdalmát vagy reményeit tolmácsolta. (*Széchenyi emlékezete*). — Bölcselő és tanító költeményeit mély gondolatokkal és nemes eszmével szötte át. A sors rendelésében való megnyugvás és az emberi törekvések kesernyés szemlélete tükröződött soraiából. (*Kertben*).

Mi a költészet lényege? Vetette föl a kérdést. A költő a valóságnak égi mását adja s ne magát a nyers

Anyanyelvünk

A hibásan használt szavak

Egyes szavakat néha felkap a divat, azok azután egy elszaporodnak, mint a gyom és a helyesebb, találhatóbb szavakat mind kiszorítják maguk mellől. Sokszor idegen nyelveket követ ebben a beszédünk s így egy időre könnyen feledésbe mehet egy egész sereg színesebb, jellemzőbb magyar kifejezésünk. Gondatlanságunk miatt így szegényedik nyelvünk. Így például az utóbbi időben a csinal ige nagyon elharapózott. Manapság az egyetemi hallgatók nem írják a dolgozatokat, hanem „egy dolgozatot csinálnak”, az év végén egy vagy több „vizsgát csinálnak”, azután „egy gyalogturát, vagy egy kirándulást csinálnak”. Telen egy mulatságot vagy bált „csinálnak”, ilyenkor a társaságnak „jó kedvet csinálnak”. A tanár egy leckét, a festő „egy képet csinál”, az író pedig „egy könyvet csinál”. Sokáig folytathatnám ezt a sorozat, de talán ennyi is elég.

Hány szót szorítunk így ki, az egyetlen „csinál” kedvéért. Pedig mennyivel színesebben, változatosabban beszélhetünk, ha mindig a magyar értelemnek

életet. Az élet és igazság a maga meztelenségében nem lehet tárgya a művészetnek. Minden igazi költészet eszményeit, az idealizmus éppen úgy, mint a realizmus. (*Vojtina ars poetikája*). — Leiró költeményeit és életképeit bearanyozta reális megfigyeléseinek művészi vonásaival és mélabus humorával. Ezek a költeményei (*Vén gulyás, A vén gulyás temetése, A rab golya, A tudós macskája, Az ó torony, Családi kör*) éppen olyan szépek, mint népdalai (*Kondorosi csárda mellett, Elestet a Rigó lovam patkója*).

Epikusaink között Arany János a legnagyobb Elbeszélő költeményei a földet és népet csodálatos művészettel mutatják be. Hőseinek jellemzése, meseinek kompozíciója s a nagyobb egységeken belül a kisebb részeket mesteri kidolgozása egyaránt tanuskodnak költői nagyságáról. Irodalmi nyelvünket az új kifejezéseknek egész tömegével gazdagította. Ahány elbeszélő költeménye, annyiféle hangja van.

Az élő beszéd és a régi nyelv

kincseshányáját egyforma szerencsével aknázza ki. Tetszése szerint tudott népies hangú, régies ízű vagy modern stílusú lenni. Verstechnikájának tökéletessége egymagában is érdemes a beható tanulmányra.

Arany János mint műfordító is kitünő nyelvet foglalt irodalmunkban. Verses fordításai az eredeti szó veg erejével és bájával hatnak. Közülük különösen becsesek Aristophanes vígjátékainak és Shakespearé három drámájának fordításai. (*Szentiványi álom, Hamlet, János király*).

Próza munkái tudományos szelleműek. Behatóan foglalkozott a pogány magyarok naiv eposzáinak kérdésével, Zrinyi és Tasso viszonyával, Katona József Bánk Bányával. Értékes írói arcképeket írt Gyöngyösi Istvánról, Gvadányi Józseféről, Baróti Szabó Dávidról. A nemzeti versidomról szóló értekezésében megállapította a magyar ritmus főbb törvényeit.

egy-egy szó. Valaki felkapja és a többiek utána mennek, míg végül az ember mindenütt ugyanazt a szót, vagy kifejezést hallja. Szerencsére az ilyen divatos szavak többnyire hamar feledésbe is mennek és nem hatnak be az irodalomba.

Néha azonban az újságírókat is figyelmeztetnünk kell a hibásan felkapott szavak, vagy kifejezések elkerülésére. Sokszor venetjük észre például a bir ige hibás használatát. Gyakran olvashatjuk, hogy „nagy fontossággal bír a gazdasági szervezkedés”. Ehhez hasonló hibás kifejezések ezek is: előnnyel bír, Ezeket többnyire egyetlen melléknévvel fejezhetjük ki helyesen: pl. fontos, előnyös, jelentős stb. Máskor a birtoklás kifejezésére használják hibásan. Pl. erős lábbal bírnak, egy házat bír a városban, e helyett: erős lábuk van, egy házuk van. Ha anyagi értelemben sokszor még el is fogadjuk a bir ige nek ilyen forma használatát, de már szellemi javakkal kapcsolatban többnyire különösen hangzik. Ha például azt hallom, hogy egy nagy tudománnyal bíró férfi, az ugyancsak sérti a nyelvérzékemet, de még furcsábbnak tartottam egy ilyen apróhirdetést: „Keresek egy angol-francia nyelvet bíró nőt leányom mellé”. (D. H. 1941. VIII. 31). A hirdető nyilván rövidség kedvéért vonta össze kötőjellel az angolt a franciával, de nem tudom, mit szólna hozzá, ha a jelentkező nő összekeverné az angol nyelvet a franciával. Ha ilyen keverék nyelvre vágyik valaki, akkor inkább tanulja meg az eszperantót! A kevert nyelven való beszédet azonban nehéz kibírni. A nyelvet beszéljük, ezzel szemben, mint Arany János írja, „a bir őseredetileg nem a vagyon lételét, hanem a felette való szabad rendelkezést, Uraságot jelent. Világ bíró Sándor, nem aki a világot bírja (possideo), hanem aki uralkodik a felett. „Szegény ember szándékát boldog Isten bírja = rendelkezik fölötté”. Máskor a képességet fe-

ÓRÁK ÉKSZEREK
legolcsóbbak
REITER JÁNOS
órásüzletében
Timisoara-Temesvár IV., Vacarescu-utea 29
(Baromfi-piac)
Javitások éves jótállás mellett. Pontos kiszolgálás!

jezzük ki a bir igevel. Pl. „Nem bírja elvégezni a munkát, jól bírja magát, aki bírja, marja stb.” Ritkábban használjuk a bir ige birtoklasi értelemben, és akkor is csak tárgyesséttel kapcsolatban: pl. „Ki bírja most e puszta? (bérben).” Arany János szerint az ilyen mondatok használata, mint „jó erkölcs el bír”, vagy éppen „jó erkölcsöt bír” majdnem hazaárulás. Ellenben Petőfi nem magyartalanul zengi:

De ha téged bírhatnának,
E viláért nem adnának.

Mások úgy látszik annyira félnek az ige helyes használatától, vagy olyan tömören akarnak írni, hogy egészen elhagyják. Így azután ilyen furcsa hirdetések is olvashatunk: „Szabó, aki vasalásban perfekt és vasalónó felvétetik”, vagy pedig „Román, német intelligens kisasszonyt keresek”. (D. H. 1942 IX. 5.) A szabó vasaljon inkább jól, vagy tökéletesen, akkor bizonyára felveszik. És a hirdetés így sem lesz hosszabb, sőt rövidebb! Negyobb gondot okoz a román, német kisasszony. Neki ugyanis egyszerre két nemzetisége is van, és így nagy kérdés, hogy tud-e valamelyik nyelven jól beszélni. Ne resteljük ezért kiegészíteni a hirdetésünket és ezért keressünk inkább románul és németül beszélő kisasszonyt.

Az ige elhagyása, vagy hibás használata egészen értelmetlenné, csonkává vagy nyomorékká teheti mondatainkat. Az ilyen mondat olvaszerű hatást tesz az emberre, mint egy elferdült gerincű ember: elborzadunk tőle. Semmi szükség sincs például arra, hogy főnévi igenevet használjunk olyankor, amikor tömören, határozottan akarunk beszélni, parancsolni. Használjuk csak a fölszólító módot! A felszólító mód fejezi ki igazán a parancsot. Mégis gyakran hallunk ilyen parancsokat: „Lefeküdj ni, kimenj ni stb. Egyik cikkírónk pedig ezt írta: „Te hát teret enged ni.” Az ilyen cikkeknél ne engedjünk teret. Különben még egészen elfelejtünk helyesen magyarul fogalmazni és s úgy fogunk beszélni mint a négerek: „En lát ni Jánost.”

Vita Zsigmond

FORUM, ARAD

TELEFON 20-10

Második hete műsoron az utóbbi évek legnagyobb filmsikere

JOHANN STRAUSS

a keringő király hasonnevű operettje filmen, a

Bécsi vér

Rendezte: VILLI FORST

Főszerepben **Maria Holst, Willi Fritsch, Hans Moser és Theo Lingn**

Előadások 3, 5, 7:15 és 9:30-kor. 11:30 kor matiné
40 lei egységes helyárakkal — Műsoron kívül a 36. sz. hradó a legújabb események kel



SZÖVETKEZETI ÉLET

Nagyszámu érdeklődő részvételével megalakult Sannicolaul Mare-Nagyszentmiklóson a Hangya-szövetkezet

Mindig különös öröm számomra, ha egy szövetkezet közgyűlésén hivatalos minőségben veszek részt. Látom a sok embert, akik a szövetkezetet teszik, figyelem az emelvényen ülő vezetőséget, halgatom a komolyhangú tartalmas beszámolókat, a végzett munkáról, az egész képből van valami megmagyarázhatatlan keveréke az örömről kívül a meghatótságnak, büszkeségnek és megnyugodtságnak. Az érzéseknek ez a keveréke fogta el a résztvevőt a Timiş-Torontal-Temes-Torontal megyei Sannicolaul Mare-Nagyszentmiklós községben lefolyt szövetkezeti alakuló közgyűlésen is.

A nemrégiben varossá előlépett helységben nincsen sok magyar és mégis sikerült megteremtenie a fogyasztási szövetkezetet. Illesse ezért dicséret első sorban a háromtagú szervező bizottságot:

Kádár István dr. ügyvédet, a Magyar Népközösség tagozati elnökét, Ponyczy László evangélikus főesperest és Czédly György magántisztviselőt,

akik — s ezuttal ne hangozzék elcsépelten — nem sajnálták időt és fáradságot, felkerestek mindenkit üzletrészteljesre hívva fel őket.

Több mint három éves terv valósult meg a fogyasztási szövetkezet megalakításával. Jó érzés volt nézni, amikor a közgyűlést megelőzően egymásután írták alá a sannicolaulmarei-nagyszentmiklósi magyarok az alapító okiratot. Zsufolásig megélt a terem, amikor helyet foglalt az emelvényen Kádár István dr., Becsky István mérnök, a Hangya szövetkezeti szövetség igazgatósági tagja és Vadász László arad-bánsági körzeti főellenőr.

Három évvel ezelőtt már történt szövetkezet-alapítási kezdeményezés — mondotta megnyitó beszédében Kádár István dr. Sajnos, annak idején a kísérelt zátonyra futott. Most azonban az alig néhány héttel ezelőtt indult mozgalom a várakozáson felüli eredménnyel járt. Megállapíthatjuk, hogy ebben

a sikerben része van a Romániai Magyar Népközösség hivatalos lapjának, a Déli Hírlapnak is, amely Szövetkezeti Élet című hetilapjával a szövetkezeti mozgalom eszméjének terjesztését és népszerűsítését tűzte ki célul.

A közgyűlést vezető Kádár István dr. ezután köszönetet mondott Ponyczy László evangélikus főesperesnek és Czédly György magántisztviselőnek akiknek oroszlánrésze volt az előkészítés munkájában. Hangsúlyozta a továbbiakban, hogy bár a tagok örvendetesen nagy számban jelentek meg az alakuló közgyűlésen,

a taglétszámot korántsem lehet véglegesnek tekinteni.

Minden jelentkezőt szívesen látunk a Hangya-szövetkezetben — jelentette ki emelt hangon.

Kádár István dr. üdvözölte Becsky István központi igazgatósági tagot, Vadász László szövetkezeti főellenőrt és lapunk kiküldött munkatársát, majd Isten áldását kérte az alakítandó szövetkezetre.

A tetszéssel fogadott beszéd után Becsky István felszólalásában hangoztatta, hogy nagy örömmel ment ezalkalommal is Sannicolaul Mare-Nagyszentmiklóson, hogy a Hangya szövetség kiküldöttként megjelenjenek a közgyűlésen.

Biztosította a legifjabb Hangya-szövetkezetet az aiudi-nagyenyedi központ támogatásáról és a felmerülő feladatok megoldásában való melletteállításáról. A központi kiküldött ismertette az alapszabályokat, amelyeket a közgyűlés elfogadott.

A megválasztásra kerülő öt igazgatósági, három felügyelő-bizottsági rendes és három pótagsági helyre Kádár István dr. javaslatára a közgyűlés egyhangúlag a következőket választotta.

Igazgatósági tagok lettek három évre Csegezy Gergely, Fullajtár Miklós, Kádár István dr., Rajtók István és Veszely Endre. A felügyelő bizottságba egy évre Boros Jenő,

Czédly Györgyöt és Kiss Jenő dr.-t illetve Baltházár Janost, Denyér Józsefet és Székely Ernőt választották.

Az alakuláshoz megkívánt jogi formások elvégzésével Kádár István dr.-t és Kiss Jenő dr.-t bízták meg. Vadász László főellenőr beszédében abbéli reményének és meggyőződésének adott kifejezést, hogy a megalakult szövetkezet komoly és értékes munkát kíván végezni.

— Nem szeretném, ha bebizonyosodna, hogy csak szalmaláng a kezdeti lelkesedés.

Dolgozzanak öntudatosan,

ne csüggedjenek el, ha látszólag akadályok és nehézségek merülnek majd fel. Egyet azonban már most meg kell jegyezni: Ne várjanak csodát a központtól, mert erre nem képes, de ami tőle telhető, mindent megtesz.

Közölte, hogy a közgyűlés kezdetéig

Dolgozik a socodori-székudvari „Méhike” is

Nem tudtuk megilletődés nélkül végig olvasni ezt a kedves írást. Magunk előtt láttuk a kis arad-megyei elemistákat, amint kéri a „tanítónéni”, írjon róluk a Déli Hírlap Szövetkezeti Életében.

Többször hangoztattuk, hogy ez a rovat minden magyar kis és nagy szövetkező. Amikor ezt irtuk, azt akartuk, hogy mindenki, aki közénk tartozik megszólaljon. Így szólaltak meg tanítónőjük hangjával a socodori-székudvari római katolikus elemi iskola „Méhike” iskolaszövetkezetének tagjai is. Szeretnők ha a Dáskál Matild és tanítványainak munkavégzése újabb lelkesítő példát szolgáltató. (A szerk.)

Negyven tanuló számlál kicsitől nagyig az arad-megyei socodori-székudvari római katolikus elemi iskola. Mind a negyven buzgó szövetkezeti tag. A Déli Hírlapból felolvastam nekik az aradi kis szövetkezők beszámolóját. Roppant tetszett s kedvesen kértek: „Tanítónéni írjon rólunk is az újság.”

— Írjon rólunk is az újság — kérem én is a szerkesztő urat.

Kevesen vagyunk ugyan, szerény az elért eredmény is, de mert többségben vannak a kislétszámú vidéki magyar iskolák, a többi okulására, buzdítására talán érdemes a kicsik és kevesek munkáját is megismerni.

1940 őszen iskolaszövetkezetünk megindítása bizony nem egy lekiésznylő kézelgyintessel találkozott: „— Uj bolondság — Ki hallott még ilyen: bolt az iskolában, — Pénzt akar összeszedni a kisasszony” ... stb. stb. 1940-ben még pénz volt tiz lei. Csöpp falusi elemisták életében egész kis vagyon.

Nem volt könnyű kírímánkodni a szülőkötől a tiz leies üzletrészeket.

„Menj már, nem elég, hogy írka meg egyébre adok, még bolondságra is pénzt kérsz?” Sok gyermeket utasítottak el ezzel.

Aránylag mégis könnyebb dolguk volt a fiúskáknak. Hol egyik, hol másik kapott innen is, onnan is pár leit. De a falusi kisleányoknak nincsen jövedelme. Láttam, hogy nehéz lesz harminc alapító tagnak tiz leiket összekuporgatni. Már javában folyt az előkészület. Tanultuk a szövetkezeti dalokat, versiket, kitűztük az alakuló közgyűlés napját, de még kevés gyermeknek volt meg az egyetlen üzletrészhez szükséges tiz lei. Közbejött az őszi nagyvásár.

Még egy üzletrészt

jegezünk,

hogy a többi városrészeknek is lehessen egy-egy „Hangya”-boltja

Furnica-Hangya
Fogyasztási Szövetkezet 1. sz. fiókja,
Timisoara-Temesvár II., Piața Traian 8
Telefon 40-18

180 tag írta alá az alapító okiratot 617 üzletrészzel,

de hihető, hogy a jegyzések tovább folynak és hamarosan eléri az 1,000.000 leit, majd ő is Isten áldását kérte a szövetkezet munkájára.

Kádár István dr. záróbeszédében felhívással fordult a tagokhoz, kérve őket, hogy vásárlásaikat a remélhetőleg egy hónapon belül megnyitó szövetkezeti boltban végezzék. Meg emeltettük a szövetkezet jelenét, a jövőjéről gondoskodunk, ha ott vásárolunk — mondotta.

A lelkes hangulatban lefolyt közgyűlés után az igazgatóság és felügyelőbizottság együttes ülésen Kádár István dr.-t igazgatósági elnöknek, Veszely Endrét alelnöknek, Czédly Györgyöt pedig felügyelőbizottsági elnöknek választotta. Ügyvezető igazgató-pénztárnok Ponyczy László evangélikus főesperes, könyvelő Turánszky Péter lett.

Az együttes vezetőségi ülésen megtárgyalták az árurendezés és a boltberendezés, valamint a szerződötendő boltkezelő ügyét. Ugy tervezik, hogy november közepe táján már meg is nyílik a város központjában elhelyezett szövetkezeti bolt. (p.)

Vásárra minden gyerek kap pár leit anyától, nagypapától, nagynénitől. Máskor ez a pénz a cukorárus vagy törökmézés bádogdobozába vándorolt, most meglapult továbbra is a nadrágzsebben, kötényben, tolltartóban, zsebkendő csücskében. Másnap sok-sok gyermek újságot: „Van üzletrészem!”

S a nagy napon — október 27-én — negyvenkét vendég jelenlétében lezajlott az alakuló közgyűlés.

A nyilvánosság előtt lefolytatott részjegyzés 1200 lei üzletrész-tőkét eredményezett. Ezzel már lehetett valamit kezdeni.

Az aradi Hangya-raktárnál áruba fektettük a pénzt s azóta a „Méhike” szorgalmasan gyűjtöget leienkint-cseppenkint, mint szárnyas kis szimbóluma, amelynek nevét viseli. Ma — két évre az alakulás után — 8200 lei értékű áruunktunk van. A mult évi forgalom meghaladta a 12,000 leit.

Fennállása óta a szövetkezet 260 liter tejet osztott ki a szegény tanulók között 2268 lei értékben, az arra érdemesek 1250 lei értékű jutalomkönyvet kaptak, az osztalék összege elérte az 1020 leit és végül a mikulásnap és karácsonyi ünnepélyeken 1000 lei értékű cukorkát adtunk a gyermekeknek.

ÖNTUDATOS SZÖVETKEZŐ VAGY?

Küldj beszámolót szövetkezeted életének minden mozzanatáról a Szövetkezeti Életnek.

Megmaradt feleslegét, 2000 leit, egy szövetkezeti szekrény munkadíjára fordítja a „Méhike”. (A hozzávaló anyagot a gyerekek összekuponyálták.)

Míndezekből semmit sem valósíthatunk volna meg a szövetkezet nélkül, mert az egyházközség olyan szegény, hogy nálunk a téli tejakció, jutalomkönyv- és cukorkaosztás stb. már-már fényűzősságha megy. Nincsen fedezet rá, eddig sohasem jutott ilyesmire. Mult évi hasznunkból még burgonya, bab és zöldség vetőmagra is telt, amit közösen vetettünk el az iskolakert egyik részében. A kis szövetkezők egész nyáron a munkaszolgálat keretében gondozták a veteményeket.

A terméssel leraktuk a téli iskolai ebédakció alapját.

A téli hideg, cipő- és ruhahiány majdnem egész napra az iskolába szoritja majd a gyermekeket s délben nem mehetnek haza. A rászorulónak fog jutni a karéj kenyér mellé egy-egy tányér meleg leves vagy főzelék, amit a szövetkezet felső osztályos leánytagjai fognak elkészíteni számukra.

Ennyit s nem többet. Ezeket sem dicsekvéssből, hanem pusztán buzdításul mesélik el távolj — még nem szövetkezeti tag — iskolapajtásainak a socodori-székudvari kis szövetkezők.

DASZKÁL MATILD, tanítónő.

G Y E R M E K U J S Á G

Szegény rákok megjárták

Leült a róka a folyó partjára és keservesen kezdett sirni.

— Mi bajod, róka koma? — érdeklődtek a rákok.

— Nagy az én bánatom, — panaszkodott a koma.

— Rokonom, falánk népség, elhatározták, hogy nagy lakomát csapnak. Előételnek fognak nagy csomó rákot és engem is hívtak, jöjtek velük rákhalászatra. Én meg kérem Öket, ne bántsuk ezeket a kedves, helyes rákokat. Kár őket elpusztítani. Nem hallgattak rám és mikor tovább kérleltem őket, elfűtek. Nem térhetek vissza otthonomba, el kell bujdosnom, új hazát, munkát keresni.

— Ne sirj, derék jó róka koma, — vigasztalták a rákok. — Maradj itt nálunk. Jó hallal szívesen elátunk és napközben elbeszélgetünk.

Igy is történt. A rákok pompás hallekomával vendégelték meg a rókát, aztán beszélgettek. A róka a folyó életéről mesélték, a róka meg az erdő szépségeit írta le olyan ékesen, hogy a rákoknak nagy kedvük támadt oda elmenni.

— Bátran eljöhettek velem, — biztatta őket a róka. — Vigyázzok rátok, hogy semmi bántódástok ne legyen. Így azután, bár egy-két óvatost, öreg rák edenezte a kirándulást, a többség akarata győzött. Minden rák kicsinosította magát, ünneplőt öltött és amikor a nap lenyugodott, utra keltek. Azért olyan későn, mert a róka szerint akkor a legszebb az erdő.

Elindultak és egy darabig nagyon tetszett nekik a kirándulás. A róka igazán előzékeny volt, amikor néhány gyengébb rák panaszkodott, hogy fásaszó a gyaloglás, hátára vette őket, hogy csak minél előbb az erdőbe érjenek. No, de annál furesztabban viselkedett, amikor a fák közé értek. Egyszerre fűtventett, mire a bolkok közül mindenholnan rókák rohantak elő, és barátjuk, ahelyett hogy megvédelmezte volna őket, dicsékedve fordult társaihoz.

— Ugye megmondtam: az előételre ne legyen gondotok. Vacsorára pontosan itt lesznek a folyó valamennyi rákjával.

Ilyen szomorúan végződött a rákok erdei sétája.

B. R.

Nyugtával dicséred a napot

A dzsungelben nagy volt az izgalom. Minden állat arról beszélt, hogy a kis Fekete Szambó milyen furfangos és hány állatot rászedett már.

— Egy olyan kis többsincs — mondta mérgesen a csimpánz — és mégis milyen csalafinta. Ha nem tudnám, el se hinném, hogy hány derék állatot csaljt már törbe. Nem is volt olyan régen, mikor egyszerre négy tigris esett áldozatul csak azért, mert külön-külön nekik adta az ő kék kabátját, barna nadrágját, fehér ernyőjét és lila papucsát. Ezen aztán összeveszték a tigrisek, mindegyikük azt hitte, hogy ő a legkülönb állat a dzsungelben és mikor nagy haragjukban halálra marták egymást, Szambó meggazdagodott a bőrükön. Máskor meg az orvosarvut csalta lépre, aki miatta vágta hegyes szarvát egy fába. Így lett ő is a kis Szambó áldozata. Az elefánttal elhitette, hogy rizsföldre viszi, holott hazacsalta és fogaságba etette.

— Hahaha, — nevetett a gorilla — úgy kell nekik, ha olyan buták!

— No no, csak ne olyan fennen! — mondta a papagály. — Az én derék rokonomat, a kakadut, is jól becsapta egyszer.

— Beesapott az mindenkit, — folytatta haraggal a csimpánz — a kigyótól a krokodilusig, valamennyit. A kigyónak madártorjást ígért és mikor az kitátotta száját, hogy a finom falatot lenyelje, hát tört döfött a torkába. A krokodilusnak meg hízelgett és önmaga helyett bogáncskoróból csinált embert. A sötétben azzal etette a krokodilust. Szegény krokodilus abba pusztult bele. Krokodilné nagysága nem győzte a borogatást rakni urára úgy nyilalt belé a fájdalom, de meggyógyítani bizony nem tudta. A kenőgurut szolgáljának használta, a Maki majmot dolgoztatta.

— Csak velem próbálná meg — mondta újra a gorilla — rajtam ugyan ki nem fog!

— Nyugtával dicséred a napot, — mondta saskeselyű, amelyik éppen ott keringett felettük — mert úgy tudd meg, hogy még engem is rászedett, holott én vagyok a madarak királya!

— Nem hallottad, hogy multkoriban mit csinált az alligátorral? Az egész Nil uspart csak arról beszél. Azt mondja, hogy növesztőporral megnöveszti akkora, mint amilyen a krokodilus, ahelyett állatot adott be neki, de olyat, amiből még máig se tudták felbreszteni.

— Kicsi a bors, de erős, — mondta a csimpánz — jó lesz vigyázni! Maholnap már ott tartunk, hogy fordított világ lesz itt nálunk. Ném az emberek félnek majd tőlünk hanem a dzsungel vadjai remeznek majd az olyan kicsi emberpöcöktől, mint amilyen

ez a Fekete Szambó.

— Hahaha, — nevetett újból a gorilla. — Csak még az kéne! Most már valósággal kívánom, hogy azzal a híres Szambóval találkozzam. És akkor lássatok csodát!

Még kétszer se bukott a nap a nagy hegyek mögé, mikor a gorillának máris teljesedett a kívánsága. A dzsungelben a legsűrűbb bozót között, látta közeledni azt a kis fiút, akit Szambónak vélt.

— Bizonyos, hogy ő az, — gondolta a gorilla — mert egyedül csak ő hord a szerezzen gyerekek közt ilyen uri öltözetet. Hallottam, hogy tiszteletreméltó szülei egyszer születésnapjára ajándékozták meg ezzel a barna nadrággal, kék kabátjal, sárga cipővel és fehér ernyővel. Egész bizonyos, hogy ő az! No, kíváncsi vagyok, mit tud az ipse!

A gorilla valami nevető hangot hallatott. Már előre mulatott azon, hogy miként fog elbánni ezzel a kis fekete fiúval, akinek olyan fényes, bodros volt a feketéje és olyan csillogó a fekete szeme.

Aki lenn az uton közeledett, csakugyan Szambó volt. Óvatosan jött közelebb és folyton kémlelt. Lát-szott, hogy keres valamit. Mikor szeme megpillantotta a gorillát, az öröm esillant meg benne.

— Meg van! — kiáltotta Szambó. — Milyen nagyszerű! Gorilla! Ha jól látom a gorilla!

— Hát persze, hogy jól látsz — mondta a gorilla. — Aztán minek örülsz olyan nagyon!

— Hogyne örülnék, mikor éppen téged kereslek, kedves gorilla — mondta Szambó. — Az emberek között tudniillik el van terjedve a hír, hogy te nagyon okos vagy. Már most nekem egy kis tanácsra volna szükségem.

A gorilla azt gondolta, hogy ha tanácsot ad ennek a kis fekete fiúnak, abból még semmiféle baj nem származhatik. Bizonyos, hogy Szambó szava őszinte, a gorillákat nagyon okos állatoknak ismeri el az egész dzsungel és hogy az emberek is tudnak erről, ez csak annál jobban esett neki.

— Tudniillik az én falumban senkisémm tudja, mi az egy tükör — mondta Szambó. — És akkor arra gondoltunk, hogy te olyan okos vagy és biztosan fel tudsz minket világosítani. Hiszen te mindent tudsz.

— Tűdök is — mondta büszkén a gorilla. — A tükörbe bele kell nézni és akkor szemtől-szembe látjuk magunkat.

— Érdekes — mondta Szambó, — itt közelben fekszik egy olyan furesa lapos üvegdarab, arról mesélik, hogy tükör. De én ne merek hozzányúlni. Úgy félek tőle. Mert hát ha nem is az, aminek hisszük. Megnéznéd te kedves gorilla, csak itt van egy pár lépésre.

— Hiszen megnézhetem — mondta gorilla és magában gondolta, mi veszély lehet abban, ha megnéz egy tükört? Gyors ugrásokkal követte Szambót, aki valami zöld lugasfeléhez vezetett, ahol a földön csakugyan valami tükörféle hevert.

Aug, hogy tenn volt a gorilla a lugasban, a lugas elzárult. Mert bizony az nem volt más, mint egy jól elrejtett kőrepa a lombok között. A csapókat Szambó tiszteletreméltó anyja megfogadta, mi-helyt benn volt a híres gorilla.

— Megvan! — nevetett Szambó. — Tudtam,

hogy sikerül majd lépve csalnom! Most száz aranyat kapunk a cirkuszostól, aki gorillát akart szerezni az őserdőből.

— Brávó Szambó — mondta Fekete Jumbó, a kis fiu tiszteletreméltó apja — ezt ügyesen csináltad.

— Brávó Szambó — mondta Fekete Jumbó, a kis fiu tiszteletreméltó anyja, — ezt olyan ügyesen csináltad, hogy jutalmul ma mézes rizst főzök neked.

Csak a gorilla morgott mérgesen a kettekben és arra gondolt, hogy tényleg nem jó nyugta előtt dicsélni a napot.

Altay Margit.

Hány éves vagy ...

Hány éves vagy, fiam? Három.
Nónód kell meg majd a nyaron.

Hát te hány éves vagy? Négy?
Még kis türelemmel légy.

Hát te itten? Te meg öt?
Még gyöngö a könyököd.

És te itt no mennyi? Hat?
Huzd csak ki a derekad!

Derék legény vagy barátom!
Azt hiszem, megállsz a gáton!

Tanulj betűt, tanulj számot.
Hogy megismerd a világot.

Hogy a lábodon megállj
s majd az utadra találj!

Somlyó Zoltán.

Az ábécéskönyv öröme

Könyvesboltban sürgés-forgás!

A polcokon furesa morgás.

A könyvek a vevőt várják,

A boltos is fellármázzák.

Ábécéskönyv felnevet:

Elvisznek a gyerekek!

Forgatják majd lapjaim,

Szebbek lesznek napjaim!

Itt hagyom a könyvesboltot,

Széggyenlő, kemény polcot.

Lesz nekem egy kis gazdám,

Aki szeret igazán,

Aki játszik majd velem

Egy éven át szüntelen!

Felptattan a boltajtót.

— Ábécéskönyv kapható?

— Adom már is, kis barátom,

Hozza elégedő aron!

Vevő fizet. Cseng a pénz.

A sok-sok könyv összenéz.

A kis fiu elköszön.

Hej, de nagy is az öröm!

Ábécéskönyv felnevet

S boldog, mint a kis gyerek,

Mert egy évig nem lesz nála

Boldogabb könyv a világba,

Ákárki is majd meglássa!

Móra László.

"CORVIN" Hitelszövetkezeti

tagjának, betétesének lenni. népi köze ességed

Még ma iratkozz be!

Késpénzedet pedig betétképen kamatra a "Corvin" Hitelszövetkezeti elhelyezd el! Gondold arra, hogy a te tagdíjadból és betéteiből — ami y neked jövedelmez is — támogatjuk öcsöd kölcsönrel tagtestvéeidet ma engem, holnap esetleg már téged is. Gondolj jövőre és takarékoskodj! Befizetés és beutadási helyek: Hétközön 9 óráig 10. 12 óra között a Magyar Házban levő irodában. Vasárnap d. e. 10. 12 óra között a) herületben Piata Irain-téren, Napadovics házban, Gradia-terak. 11. kerületben Kiefer, volt Novoty v. n. déglő. 14. ker. ben Pavatz volt Polyan-vendéglő. V. kerületben (Menaia), Boulevard Hasdeu 16 szám.

Legkevesebb tagsági díj 1000 lei (2 drb. üzlet rész), fizethető részletekben is és: hetenként 100 hétalatu, beutadási díj 5 lei üzletre zenként

Mépednek a nyitit érsz, amennyit érie teljesítesz

Őszi kabátokat, ruhákat
fest, tisztít

KNAPP

Mesterül berendezett vállalat, Grad,
Bratianu u ca 2-4 sz. (Mű oria-palota) Epis o ul
Radu 10 sz.

KÖZGAZDASÁG

A szeszmonopól — törvénybe ütköző vélség miatt kirótt bírságok leszállítása és megsemmisítése

A szeszmonopól vezérigazgatóság körleiratban felhasználta a pénzügyigazgatóságokat, hogy a szeszmonopól törvény ellen, 100.000 leit meg nem haladó bírságokat öt százaléka szállítsák le. A rendelkezés meg nem fellebbezett, fellebbezés alatt álló, illetve azokra az esetekre vonatkozó, amikor a fellebbezés késedelem, fellebbezéselenség, hibásan beadott, illetve meg nem indokolt volta miatt elvetették vagy megsemmisítették.

A 100.000 lein felüli, vagy az ezen alóli bírságokra, amelyekre nézve az érdekelték a kihágási jegyzőkönyv megsemmisítését kérik, a pénzügyigazgatóságok felterjesztést tesznek a szeszmonopól vezérigazgatósághoz. A vezérigazgatóság a pénzügyi eljárás 130. szakasza értelmében az ügyet a különleges

bizottság elé terjeszti döntés végett.

A bírság elengedését a pénzügyigazgatók személyesen engedélyezik, a kihágás súlyosságának, a kihágást elkövető személy anyagi helyzetének és az esetleges visszaesés figyelembe vételével. Nem engedélyezhető csökkenés az illetékekre és adókra, a szeszmonopól törvény 93. szakaszának b) pontja alatt feltüntetett kihágásokra, italhamisításokra kivetett büntetésekre, valamint azokban az esetekben, amikor a bírságon kívül szabadságvesztést is kimondtak. Az elkövetett szeszfüző üstököt nem adják vissza.

Minden ilyen irányú kérvényt a szeszmonopól vezérigazgatósághoz kell címezni.

Igazságügyminiszteri rendelkezés a kereskedők számlakönyvéről

Marinescu Ion igazságügyminiszter körrendeletben értesítette az ország valamennyi törvényszékének főelnökét, valamint a békebírók vezetőit arról, hogy melyek az üzleti könyvek, amelyeket a szabotázs leküzdéséről szóló törvény értelmében a kereskedőknek veze niök kell.

A körrendelet utal arra, hogy az érvényben levő rendelkezések a pénzügyigazgatóság láttamozta számlakönyv vezetésére kötelezi a kereskedőket. Minthogy a számlakönyvben maradt ellenlapon valamennyi adat szerepel, amelyet az 1942. augusztus 22-i 584. számú rendelet törvény megkövetel, a szabotázselleni törvény 22. szakaszában említett láttamozást erre a számlakönyvre alkalmazzák.

Haladéktalanul jelentsük fel az áruüzérelket!

A CFR új valutabeváltási árfolyama. A vasúti vezérigazgatóság közli, hogy november 1-i hatállyal az alábbi új valutabeváltási árfolyamok lépnek életbe (az első szám a vétel, a második az eladást jelenti): Belga frank 4.56—5.04 lei, bolgár leva 1.76—1.94 lei, dán korona 29.75—32.89 lei, finn márka 2.89—3.19 lei, óráchma 0.95—1.05 lei, holland arany 75.64—83.60 lei, olasz lira (csak az olasz utynalon) 10 lei, olasz lira 7.50—8.28 lei, horvát kuna 2.8—3.15 lei, norvég korona 32.39—35.79 lei, por ugál eszkudó 5.79—6.39 lei, svéd korona 42.51—48.83, svájci frank 33.03—36.51 lei, a közve'len román—svájci személy-, áru- és esemagforalom külföldi vonalszakaszán a svájci frankot 40.55 leijel számítják, dinár 2.85—3.15 lei, szlovák korona 5.02—5.54 lei, spanyol pezeta 13.44—14.86 lei, török font 112.86—124 lei, dollár 142.50—157.53 lei, francia frank 2.85—3.15 lei, arany peno 41.85—48.25 lei, peno 34.38—38 lei, német márka 57—68 lei, esch korona 5.70—6.30 lei, lengyel zloty 28.52—31.53 lei.

A szabadforgalmu devizák eladási határidejének meghosszabbítása. A Nemzeti Bank december 31-ig meghosszabbította a szabadforgalmu devizák eladási határidejét. A rendelkezés nem vonatkozik azokra a devizákra, amelyeket a Nemzeti Bank vesz át. Ezek átvételi feltételeit a jegybank közleményben hozza majd nyilvánosságra.

Megváltozott vásárnapok Devan. Az október 28-ra és 30-ra hirdelt devai országos vásárt november 1-én tartják. Ezen a napon kerül sor az állat- és kirakodó-vásárra.

Asztrakán-prémek forgalmi adója. A hivatalos lap október 21-iki 246. számában megjelent pénzügyminiszteri rendelet kimondja hogy a bess arabiai juh nyersbőrére (asztrakán prém) fizetendő öt százalékos forgalmi adót a bőrt feldolgozó cserzők kötelesek leróni.

SPORTSEMÉNYEK

Sváje három nagy mérkőzése

A Zürichben megjelenő „Sport” cikket irt a nagy leadaatok előtt álló svájci labdarugó válogatottól. Egy hónap alatt három nagy találkozó szerepelt a svájciak musorán. Október 16-án Bernben a német válogatott 5:3 arányban visszavágott a februárban Bécsben elszenvetett vereséget. Most, november 1-én Budapesten a magyarok ellen szerepelt a svájci válogatott, míg november 15-én Zürichben a svédek látja vendégül.

A három nemzet ellen eddig így szerepeltek a svájciak:

Németország	27	7	4	16	41:71
Magyarország	21	5	2	14	33:68
Svédország	6	3	1	2	9:10

A svájci válogatott eddig összesen 189 mérkőzést játszott, ebből 54-et megnyert, 33 döntetlent hozott, míg 102 vereséggel végződött. A gólarány 311:464.

Timisoara-Temesvár vasárnapi és hétfői labdarugó musora

Timisoara-Temesvárott ma a kerületi bajnokságot a következő mérkőzéseket játsszák:

Politechnika—Chinezul-CAMI, a Politechnika-pályán fél 11 órakor. Vulturii—CS Bocsa, a Vulturii-pályán félnyolc órakor. UBT—Progresul, a Rapid-pályán egyegyed 4 órakor. Electrica—Banatul, az Electrica-pályán félkettő órakor. Ezt követőleg a

Ripensia—Mica

Hősök Kupa-mérkőzés kerül eldöntésre. Az ifjúsági bajnokságot az Electrica a Chinezul-CAMI csapatával déli tizenkét órakor játsszák saját pályáján. A további ifjúsági mérkőzések: Juventus—Ripensia a Juventus-pályán háromkor, Vulturii—CFR, a Vulturii-pályán háromnegyed kettő órakor. Progresul—UBT, a Rapid-pályán félkettő órakor.

Hétfőn az Alexandrescu-kupáért

játsszik a Banatul a CFR együttesével a Banatul-pályán kettő órakor, míg utána a Ripensia—Progresul találkozó kerül eldöntésre.

AZ SK BRATISLAVA CSAPATA MA ÉS KOLNAP BUCURESTIBEN VENDEGSZEREPEL

A Venus meghívta az SK Bratislava csapatát két bucuresti mérkőzésre. A sport szövetség, bár ugy látzott, hogy a pozsonyi csapat vendégjátéka elmarad, megadta az engedélyt a nagy érdeklődéssel várt kettős mérkőzésre és így vasárnap a Rapid, hétfőn pedig a Venus játsszák az SK Bratislava együttessel. A kettős mérkőzésen kívül a kitűzött bajnoki mérkőzéseket is lejátszák.

A VIFORUL DACIA BASKETBALL CSAPATÁNA GYŐZELME POZSONYBAN

A bucuresti Viforul Dacia basketball csapata harmadik mérkőzését a Beska együttese ellen 42:31 arányban megnyerte és ezzel visszavágott az előző két vereséget.

Sport hírek mindenfelé

Szombaton kezdődtek Budapesten a magyar főiskolai atlétikai bajnokságok. A legtöbb atétát, 84-et a MAFC és 58-at a TFSC nevezett be. Az összes benevezett atléták száma 420, amelyek 17 együletbe tartoznak. A vadalat kilenc számban tartják.

Vasárnap játsszák a Tschamer-kupa közédöntőit Németországban. Gelsenkirchenben a Schalke 04—Werda Bremen találkozó míg Münchenben a München 1860—TUS Lipine összecsapása kerül eldöntésre. A döntőbe a Schalke 04—München találkozót várják.

Zürichben Sváje — Spanyolországi válogatott amatőr ökölvívóidatalt tartottak, amely drámai lefolyású volt. Az alsóbb súlycsoportokban a spanyolok Diaz, Martiz és Calfe révén három győzelmet arattak, amivel szemben a svájciak csak egy győzelmet szereztek Bandl révén és így a spanyolok 6:2 arányban vezettek. Szünet után azonban megfordult a kocka, mert a nehezebb súlycsoportokban a spanyolok csak egy döntetlent tudtak kicsikarni, míg a svájciak Wiedemann, Müller és Städtler révén három győzelmet arattak. Így a végeredményben a svájciak 9:7 arányú győzelmet arattak a spanyolok fölött.

November 29-én Tokióban japán—német kézilabda mérkőzés lesz. A német csapatot a Janában élő német kézilabdajátékosokból állítják össze.

CORSO mozgó (ARAD) Kellemesen fűtött terem — Telefon 23-64

Ma, vasárnap!

Főadások 5, 7:30 és 9:30 órakor rendszer 11:30-kor 40 lejes egységes helyákkal

Az olasz filmgyártás egyik gyöngye. Két szerelmesen vergődő ziv győri meséje a

Viharzó szivek

Rendezte: CAMILLO MASTROCINQUE

AMADEO NAZZARI, CAMILLO PILOTTI
SANDRO RUFFINI és MARIELLA LOTTI

10 főszerelpekben

Egyes teit heti hira ó a legújabb filmekkel

Apróhirdetések

HIRDETŐINK FIGYELMEBE! Vidékről beküldött apró hirdetések csak a hirdetői díj előzetes beküldése mellett közlünk. A hirdetésen kérjük a pontos nevet, lakcímet, valamint a hirdető személyazonosságát igazolványának számát is feltüntetni. Helybeli hirdetések telefonon nem vesziünk fel!

DIJSZABÁS. Hirdetések díja 15 szóig 45 leí, mindegy további szó 5 leí. Vasárnapi számban 15 szóig 70 leí, minden további szó 5 leí. Álláskeresőknek 10 szóig 15 leí, minden további szó 2 leí. Jelígs és cím a kiadóban jelzésű hirdetéseknel 15 leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak kereset hirdetésként vehetők fel. — Apróhirdetéseket reggel 8—1-ig, délután 3—4-ig vesziünk fel a timisoarai-temesvári kiadóhivatalban.

A kizárás

Kettőtagú családdal főzni tudó mindenestől felvétetik. Arad, Elisabeta körút 21, I. em. (3676)

Irodába, gépelni tudó, szerényigényű, intelligens, keresztény, fiatal leányt keresünk. Ajánlatot Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8 kérünk. (5252)

Keresetük egy mindenestől leány, szodaviz-töltéséhez értő előnyben részesül. Arad, Baritiu 17, Szodavizgyár. (3706)

Mindenestől szakácsnő-bejárónő keresztény családdal azonnal, vagy november 1-ére felvétetik. Arad, Caragiale 19 sz, I. emelet.

Ügyes varróleányokat felvesz. Winternitz-varroda, Arad, Regina Maria ut 18. (3770)

Fűrészporkályha, nagy befogadóképességű eladó. Arad, Saguna ut 38. (3761)

Mindenestől cselédeleányt keresek november elsejére, Dr. Dehelean Margareta, Arad, Closca utca 10. (3763)

Bejárónőt keresek, régi gyakorlattal. Robertschekné, Arad, Tache Ionescu 1. (3771)

KERESEK ügyes fizető leányt, Dozsa Vera gyermekruha szalon, Arad, Eminescu-utca 38. (3738)

BEJÁRÓNŐT éves bizonyítvánnyal felveszek. Arad, Deseanu-utca 9, ajtó 3. (3740)

ÖTVEN-HATVAN év körüli bejárónőt keresek azonnal. Arad, Carol-körút 34, I. em. (3733)

HADMENTES gépész-kovács, kommen-ciósi felvétetik Arad melletti gazdaságba. Ajánlatokat Diesel-traktor jelíggel a Reclama-hoz, Arad, Eminescu-utca 8. (3735)

FIATAL cukrászsegédet keres. Pintér-cukrászda, Deva. (3746)

NEM ÁRJA nőt keresek azonnalra háztartási munkák elvégzésére. Arad, Saguna ut 115. 3754

KERESEK két kisleányt mellé német kisasszonyt, félnapra. Arad, Closca utca 15. 5254

KIFUTÓFIU felvétetik azonnalra. Schwartz fűszerüzlet, Arad, Bihorului ut 2. 3766

Mindenestől bejárónő felvétetik. Jelentkezés d. e. 10—1 óráig. Vince, Arad, Marasesti 56 szám. (3762)

ötven éves felüli keresztény vagy fiatal mindenestől bejárónőt jó fizetéssel azonnal felveszek. Temmer, Arad, Dragalina-körút 16 szám, ajtó 5. (3747)

Zsidó háztartási alkalmazottat keresek. Székely dt. Arad, A. Muresanu 17, emelet. (3753)

MINDENESTŐLEÁNYT, bizonyítvánnyal azonnalra keresek. Soica mérnök, Arad, N. Oncu utca 6. Jelentkezni délután 3—5 között. (3750)

Német kisasszonyt 9 éves gyermek mellé keresek. Boluana-Bolónvesre, Cosma, Arad, General Praporgescu-ut, 27 föld-szint. (3726)

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS

Mindazoknak, akik a felejthetetlen jó férj, apa, após, nagypapa, testvér és rokon

Fritz János

temetésén résztvettek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek és ezzel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezután mondunk hálás köszönetet.

Egyben fájdalom sújtotta szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlenül kedves fiunk és testvérünk

ifj. Fritz János

szeptember hó 10-én a keleti fronton hősi halált halt.

Drága halottunk földi maradványait a Lipovic-Cholmogori hősi temetőben helyezték örök nyugalomra. A gyászoló család.

Önálló varrónőt keres Dénes Klára, Arad, Baritiu 22. Szabni is tanitok. (3741)

FONÓNŐ kerestetik. Angóratelep, Arad, Banul Maracinei 11-a 3755

IDŐSEBB nőt, napi két órai házimunkára azonnalra keresek, Arad, Berthelot 6, ajtó 5. (3762)

Állászerető nő bejárónőnek felvétetik. Angora-telep, Arad, Banul Maracinei 11a. (3754)

Kifutót és szolgát

jó fizetéssel azonnalra felvesziünk. Gladys, Arad, Episcopiei (volt Consistorului) utca 24.

Allást keres

Gyermek mellé, vagy kisebb zsidó háztartáshoz fiatal asszony ajánlkozik. Cim Reclama, Arad, Eminescu 8. (3760)

50 ÉVEN felüli nő, több éves bizonyítvánnyal szakácsnői állást keres. Cim Arad, Reclama Hirdetőben, Eminescu utca 8. 3752

FÜSZERKERESKEDŐ- és rövidárussegédnek ajánlkozom. Kaloszeg, Paulis-Pálos-Baratca-Baracka. Katonaszágtól felmentve. 3728

TÖKÉLETES gyors- és gépirónő, román-német levelezést, valamint mindeneműi irodai munkákat vállal. Misca (volt Meer) festéküzletben. Arad, Dacia kávéház mellett. 3780

Német és több nyelven beszélő urinő gyermek mellé ajánlkozik. Cimeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8, kér. (3727)

Adás-vétel

Egy jókarban levő vaskályha eladó. Arad, Elisabeta körút 3. Házfelügyelőnél. (3665)

Keresek idősebb románul és németül tudó kisasszonyt 8 éves kislány mellé vidékre. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3645)

Egy 5 méteres és egy 4 méteres, 3 fahos masszív stélási és egy pult eladó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3674)

Uj csikóbunda eladó. Megtekinthető délután. Arad, D-na Balasa-utca 147. szám. (3712)

Vaskályha eladó. Érdeklődni délelőtt. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3735)

Fekete, finom férfi télikabát magas termetre eladó. Arad, Tache Ionescu-utca 7. (3911)

Valódi keleti, nagy nerszaszőnyeg, szép esillár, festmények csipkefüggönyök, fotólek eladók. Arad, Carol körút 3. I. em. apart. 1. (3681)

ELADÓ egy pár 42-es használt férfi-csizma. Cim Arad, Eminescu 20, I. em. ajtó 1. (3743)

NŐI KERÉKPÁR, cseréppel fedett ól és cseréppel fedett szín eladó. Arad, Dna Balasa 108. (3732)

MÁRVÁNYLAPOS ebédlő-berendezés, borszékkel eladó. Arad, Ep. Ciorogaru 9. (3731)

Csillár, konzoltükör, vitrin, 4 plüsfotel eladó. Arad, Cuza Voda-utca 33, ap. 1. (3707)

Fűszerüzlet

nagy vevőkörzettel, betegség miatt átadó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad Eminescu 8

FÉRFRUHA, uj, finom, férfi hosszú bőrkabát, rövid használt női télikabát, dobkályha, dunyha, eladó. Két nő részére butorozott szoba kiadó. Cim a Reclama hirdetőben. Arad, Eminescu-utca 8. (3737)

ELADÓ 4 plusz 2 Super rádió, Graetz-márka, 4 hullámon dolgozik. Arad, Gen. Coanda-utca 33. (3748)

TELJES világos háló, ágybetéttel és hencser, jó karban eladó. Arad, J. Calvin 25. (3749)

GÁJ-ban, közel az autóbussz állomáshoz, 900 öles kerttel és üzleti helyiséggel, szolid 3 szobás ház, esslingeni redőny, stb. cselédlakás, 800 ezer leiert jutánvosan eladó. Bővebbet Pálmai ügynököknél, Ferdinand ut 58. (3750)

ELADÓ fekete gyanju női télikabát, teljesen uj, elsőrendű szabónál készült, háromszoros gyapjuvatellinnel bélelve, valamint fekete kifordított női télikabát, vastag férfiszövetből. Megtekinthető d. e. 9—1, Arad, Mocioni-utca 8. (3751)

HŐCIPŐT, fehérét, kifogástalan állapotban 30 és 26 számú cipőhöz keresek. Kálmán, Arda, Gen. Praporgescu utca 25. (3744)

GYORSVETÉLŐS, schachtesch kézi szövészék eladó. Arad, Fabriciei-utca 34. (3755)

VÁROSI bunda, nutriette béléssel közep termetre eladó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (3712)

HÁZAK: 50 lakásos 6 millió, 18 lakásos 5 millió, 12 lakásos 3 millió, 3x2 és 1x1 2 millió, 2 szobás fürdőszobás 900 ezer, 4 szobás parkos 2 millió, 7x1 szobás 800 ezer, 2 szobás 500 ezer, 3x1 szobás 300 ezer. Nikolovics ügynökség. Arad, Avram Iancu-tér 21. (3692)

Kádas telepen eladó egy szoba-konyhas ház mellékkeliségek, nagy kert gyümölcsfákkal, disznóól. Érdeklődni Arad, Sava Raica-utca 70. (3692)

Szőlők

11 katasztrális hold megállónál, hat-szobás lakás, melléképületek, 3 millió, 3.5 kat. hold. Paulis-Pálos, I-a csemege-szőlő, épülettel a fűtőn, 1,500.000 lei. Gal-san 3 hold villával 1,200.000 lei. — Hegy-községben 2 holdas I-a szőlő, 150 gyümölcs-fa. kétszobás alapincézett villa, istálló, felszereléssel és berendezéssel, 600.000 lei. — HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG Arad, Carol-körú: 17. Telefon 16-95.

A Tempo bizományi üzete Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és írógépeket, kőszoba-, ebédlő- és szan-butorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákát, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy vá-lasztékban. Vesziünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, var-rógépet, nemes porcellánt. Zalogréd-i-láját meghosszabbítjuk. Futárunk het-enként kétszer megy Timisoarara. Tempo. Arad (Fischer Eliz-palota.) Te-telefon: 19-75. (4028)

FÜSZER-ÁRUPOLC eladó. Kaloszeg Paulis-Pálos-Baratca-Baracka. (3734)

Főtéri bécház

10 bérleménnyel, üzletekkel, nagy fronttal, caa 3.5 százalék hozam Lei 13.000.000.— HATSCHKEK ÜGYNÖK-SÉG, Arad, Carol-körút 17, tel. 16-95.

Kis fehérzománcos Meidinger-kályha, dob-kályha, pertolaiműző és kályha eladó. Megtekinthető délelőtt. Arad, Tache Ionescu-utca 7. (3710)

Belvárosi telkek jutánvosan eladók. Kizárólagos megbízot: Pálmai ingatlanforgalmi iroda, Arad, Reg. Ferdinand ut 58. (3765)

Jó karban levő sziliszkin női bunda és kalotaszegi terítő, eladó. Megtekinthető délután 3—5 között. Cim a Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (3764)

Eladó ötöt hálószobabutor, férfi télikabát, női tavaszikabát. Arad, Bujor utca 12. Mikelaka (3768)

2x3 méter nagyságu gyári szőnyeg, férfi télikabátok eladók. Arad, Nicu Filipescu utca 16. (3767)

Eladó jó állapotban levő Szepeffy-féle gyermekkosci. Arad, Sava Raica 203. (3745)

Modern francia hálószobabutor eladó. Arad, T. Serb utca 31. (3772)

JÓKARBAN levő takaréktűzhely és asparagous-virág eladó. Arad, Nicu Filipescu 13. 3727

KIS HÁZ 250 négyszögöles telekkel eladó. Arad, Reclama Hirdető, Eminescu utca 8. 3729

Szilvaiz és marmaladé, kicsiny és nagy mennyiségben megrendelhető, Weiszberger ügynökségnél, Arad, Baritiu-utca 35, telefon 19-81. (3763)

Varrógépet veszek, cserélek és eladok. Sambura, Arad, Banatulul ut 12. (3653)

Lámpák, liszteládák, ebédlőkredenc, konzoltükör, szekrény, fűrészpör és egyéb apróságok eladók. Arad, Episcopoi Radu 11 szám. (3662)

Férfikabát pézsmával bélelve, fekete téli-kabát és angol szövetből felöltő, eladó. Ugyanott egy R. C. A. rádió, hat plusz 1, középhullámu, eladó. Cim Reclama, Arad, Eminescu 8. (3764)

Czipőkészítéshez fatalp és ortopéd kaptafa készítését vállalom. Flexa, Arad, Dorobantilor-utca 9. (3751)

Használt jókivitelű garderozszekrényt keresek. Ajánlatot a Reclama-hoz kérek, Arad, Eminescu-utca 8. (3752)

JÓKARBAN levő fűrészpörös kályha eladó. Arad, Kogălniceanu 13. 3757

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 3, 5, 7, 9-kor. Vasár- és ünnepnap d. e. 11-kor is

CAPITOL

Nagyszerű film Benjamina Gigli énekművésszel

ANYJA FIA

Főszerepben: Emma Grammatica — Carola Höhn
36-os számú O. N. C. híradó

ITALIA

Vitéz katonáinknak dicsőhimnusza!

A szent háború

36-os számú O. N. C. híradó

APOLLON

Egy szép asszony életének története, fiatalságától —
öregségéig

Egy élet története

Főszerepben: Luise Ullrich, Karl Ludwig Diehl és
Werner Kraus

36-os számú O. N. C. híradó

„Mecano”, Arad, Dr. Mihai Veliciu-utca 4, az új betegsegélyző-palota utcája, ajánlja faipari gyártmányait ipari, kereskedelmi mezőgazdasági és háztartási célokra, úgy egyedül több mint fémmel kombinálva. — Különleges készítményei: kefeipari cikkek, ládák, szifoncsák, rokkák, esztergályos áruk, nyelek, játékarúk és bármely kivételű és célu fakészítmények, a leg gondosabban és legelőnyösebb feltételekkel. (3739)

Seprűkészítők, figyelem! Seprőnyelek kaphatók a Mecano faipari vállalatnál, Arad, Dr. Mihai Veliciu-utca 4, az új betegsegélyző-palota utcája. (3740)

Harminc darab öt és fél hónapos angoranyul, carahonkint 500 leírt eladó. Szeverényi József, Rosior 12, Aradul-nou-Ujarad. (3747)

Aradi, Miarvei-utca 32 számú ház eladó. Érdeklődni ugyanott a tulajdonosnál. (3744)

Teljes üzletberendezés, kirakatajtóval, vasredővel eladó. Arad, T. Serb-utca 15. (3773)

37-es új női cipő és egy sötétkék női télikabát eladó Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3716)

Szép ebédlő, teljes fűszerüzlet-berendezés, csefédség, üstház, üsttel, eladó. Arad, Rusu Sirianu-utca 19. (3705)

Nagyon jókarban lévő bársonykabát, egy gyermek-télikabát ugyanott konyha-bálya eladó. Arad, Mocioni 14, ajtó 5. (3698)

Jókarban lévő takaréktűzhely és egy nagy linoleum eladó. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3699)

Beraktározás olcsón „CENTRALA”

ARAD Gr. Comsa-utca 38. Tel 17-00

Eladó egy jókarban lévő fekete férfi télikabát. Arad, Margaretar-utca 16. (3703)

Keményfa íróasztal, valódi bőr utazótáska és fekete férfiöltöny eladó. Arad, Dorobantilor-utca 4, ajtó 4. (3685)

Gyermekkosci, mély, majdnem új, eladó. Arad, Moise Nicoara-utca 8. (3719)

Káposztásdésza, teljesen új, 400 literes eladó. Arad, Rusu Sirianu-u. 25. (3723)

VESEZEK plüss-, szövet-, vászon-takarókat és függönyöket. Ajánlatot a Reclama-hoz kérek, Arad, Eminescu utca 8. 3758

ELADÓK: jókarban lévő télikabát alacsony termetre, fekete zakó mellény-nyel és polituroso ágy. Arad, Dna. Balasa 39. (3760)

50-60 ÉVES bejárónőt azonnalra felveszek. Arad, Dacilor 15. (3759)

CÁRABIT, vadgesztenyét, cazeinat (szárazított), gyógynövényeket, füveket és vegyszeres cikket darál. Riedl cukor és fűszerdaráló, Arad, Eminescu utca 24-26. (3749)

ELADÓ fekete női télikabát szőrmével, egy pár női csizma, női ruha, férfiöltöny, jó állapotban. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. (3748)

Frézettel, zöld posztóval, csillár üvegöngölkkel, gyertyaöngölkkel, német könyvek, darabonként 2-6 leírt. Breitmayer, Arad, Saguna ut 59-a. (3761)

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett fő-
örökünk

Zeleh András

női szabó, 46 éves korában, házasságának 20-ik évében október 23-án reggel 8 órakor elhunyt.

Temetése ma, vasárnap délután öt órakor lesz az aradi Alsótemető halottasházából, a római katolikus egyház szertartása szerint. Az engesztelő szentmise hétfőn délelőtt tíz órakor lesz a minoriták-templomában.

Eredeti ARDE-GÁZ

horcozható fűtőkészülék. Cserépkályhához, fűdőszobába, takaréktűzhelyhez, egyaránt jó. Egy készülékkel meleg lakást nyer, főz és fürdik. Olcsó és tiszta. Közzet képviselő: G. Petrovici, Arad, E. Teodoroiu 3. Telefon: 23-86.

ELADÓ jókarban lévő gyermekvaságy, sötétkék télikabát 12-13 éves, leánykának és többféle fiú gyermekruhák. Megtekinthető a délelőtti órákban Arad, Ghiba Birta-utca 44, ajtó 2. (3736)

Modern ebédlőbutor azonnal eladó. Arad, Gojdu utca 14, ajtó 1. (3774)

Eladó két vaskályha, fegyverállvány, gyönyörű faragású és nagy gyáriszöngy, kitűnő állapotban, 50 özaggancs és ládák. Arad, Dragos Voda 16. Házigazdánál. (3775)

ZONGORA, bécsi gyártmány, félhosszú eladó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3742)

BÉLELT függönyöket veszek. Cimeket Reclama, Arad, Eminescu 8. (3737)

Lakás

Egyedülálló keresztény nő keres modern üres garconlakást központban. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3696)

Butorozott szoba magányos hölgy részére ebédkosztal kiadó. Arad, Saguna-ut 34. Maiorné. (3725)

Butorozott szoba kiadó, azonnalra. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3686)

IDŐSEBB urinó keres butorozott szobát fürdőszobahasználattal, lehetőleg keresztény házban, Arad, Iosif Vulcan 26. Groszmanné. (3738)

Micalacanouan-Ujmiklakán olcsó házak: egy szoba-konyhás, nagy saroktelekkel, villanyvilágítás 200.000 lei. Ugyanott egy szoba-konyhás tégla ház, gazdálkodásra alkalmas 250.000 lei. Pálmai ingatlanforgalmi iroda, Arad, Reg. Ferdinand ut 58. (3766)

Mezőgazdaságra való átképzés. Vállalom férfiaknak a teljes mezőgazdaság elméleti szakoktatását, nőeknek konyhakertészet baromfitenyésztés és tejgazdaság, tejtermékek feldolgozása, gyümölcs konzerválás és házi szöveg tanítását, előnyös feltételekkel. Kiképzés után, mint jövedelmi forrás a gazdálkodás csoportosan lehetséges. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3689)

SZERÉNYEN butorozott szoba, konyahasználattal, belvároshoz közel, keresztény házban kiadó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3739)

MAGANOS zsidónőnek villanegyedben különbejáratu butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, keresztény urinó kiadó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3741)

3 szobás butorozott lakás, fürdőszobával, esetleg kettősotva, azonnal kiadó. Boross-ügynökség, Arad, Bratianu utca 21. (3758)

BUTOROZOTT szoba kiadó egy vagy két személyre. Cim Arad, Dr. Ratiu-utca 11, ajtó 2. (3745)

Újra megnyitott Sarandan Dumitru épülete és butorozott szobák

Arad, Dorobantilor utca 60. Elvállalja ess-
lingeni redőnyök javítását és minden szak-
mába vágó munkát.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. 3725

KÉT SZOBÁS lakást mellékhelyiségekkel, a központhoz közel, november 1-re keresek. Ajánlatot „889” jelígre a Reclama-hoz kérek, Arad, Eminescu utca 8. (3765)

KÉT SZOBÁS, konyhás, fürdőszobás lakást keresek lehetőleg magánháznál. Ajánlatot a Messer cukorkaüzletbe kérek, Arad, Eminescu utca. (3761)

Különbéle

Roman és magyar nyelveket tökéletesen bíró felsőkereskedelmi vállalat román nyelv és gyorsírás (Gabelsberg-rendszer) tanítását, valamint elemisták vagy alsógimnazisták oktatását. Cimeket Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8, kér. (3753)

MOLYRÁGAST, égést, szakadást, minden anyagot művésziesszen müstoppolok. Arad legrégibb müstoppolója. Olcsó árak. Numa Pompiliu 31. (3736)

LAKÓTÁRSAT keresek, mivel elegánsan butorozott szobámat, kapualatti bejárattal napközi használatra megosztanám. Bővebbet Orbán cukrászdában, Arad. 3757

Figyelem! Salgoné bizományi üzletét áthelyezte Arad, Eminescu utca 3 szám alá, (átjáróház), ahol megbízói részére vesz és elad szobaberendezéseket, butorabokat, szőnyegeket, ruhaneműket, stb. (3746)

Földek

1) Aradon cca 30 k. h. prima, szántó, gyümölcsösökkel, gazdasági épületek, 6.000.000. 2) U. o. sok gazdasági épülettel és lakóházzal 8.000.000. 3) 30 kat. hold I-a Biharban, 2.000.000. 4) Arad határában 45 k. h. 2.800.000. 5) U. o. I-a 16 kat. hold, épületekkel, 2.600.000.

HATSCHEK ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95.

Arad villanegyedében, a fő-
úton

EMELETES VILLA,

három lakással, nagy parkkal, sarokház, sűrűsően eladó, 5.200.000 leírt. Haász ingatlanforgalmi iroda Arad, Eminescu utca 20-22.

Kiadó november 1-re tisztviselőtelep elején 3 szoba-fürdőszobás magánház, olyan egyennek, aki beköti a vizet. Költséget lelakhatja. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3546)

Elveszett f. hó 22-én felpár női sötétkék bőrkecsyü, antilopai kombinálva. Megtalál 400 lei jutalom ellenében adja le a Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8, vagy Sava Raicu utca 101. (3759)

Poloskairást, parketta-surulást és nagy-takarítás vállalkok. Lovas Károly, Arad, Oituz utca 111. (3772)

AZ aradi Aro-mozi ruhatára bérbe adó. Jelentkezni lehet minden délelőtt.

HÁZIASSZONYOK! Mindenféle fehérmemük, függönyök tisztítását kérimossással leg gondosabban vállalja „Lebeda” mosoda, Episcopiei 5, Arad, Vidor Frigyesné. (3702)

NAGY VETEMÉNYES gyümöl sös kert, öregség miatt bérbeadó, butorozott kapualatti szobával napközi használatra, Arad, D. Balasa utca 180. 3756

BANKKÖLCSÖNÖK előnyös feltételek mellett gyorsan folyósítanak, házakra, földekre valamint kereskedelmi ügyletekre. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. 3776

SZÁRAZ raktárhelyiséget keresek, lehet pince is. Cimeket „Kis raktár” jelígre Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu utca 8 kérek. 3765

ELVESZETT özv. Budai Mária névre szóló 7749 sz. személyazonossági igazolvány, Arad, Numa Pompiliu utca 7 és egy CFR igazolvány Aurel Gonteanu tanuló nevére, Arad, Dtrie Raicu 13. Megtalálót kérem mindkét igazolványt Dtrie Raicu 13. Arad leadni 1000 lei jutalom ellenében, elenesetben bárki is megtalálná, semmisnek van nyilvánítva.

Fejőstapeneket kedvező feltételek mellett bérbeadó. Arad, Dr. Ratiu 60. (3743)

Keresztény nő keres diákleánvt teljes ellátásra, vagy rendes nőt. Fürdőszoba van, Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3714)

Kiseb tőkével betársulna aradi idősebb román ur, kereskedelmi vagy ipari vállalatba. Vállalna utazói, vagy hasonló bizalmi állást. Beszél három nyelvet. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3697)

Butor és egyéb áru beraktározást vállal kedvezményes árak mellett a legjobb állapotban való megőrzés végett. kimondott száraz és tiszta raktárban. Firma Centrala, Arad, Gr. Comsa (volt Ioan Calvin) 38. Telefon 17-00.

Belvárosi házak

Modern bérvilla, nagy kert, 15.000.000. Főtér mellett üz. bérház 6.700.000. Marospart: beépíthető telekkel 4.700.000. Emeletes cottagevilla, 3 lakás, 3.200.000. Központban átjáróház kettős telekkel 3.500.000.—. Ref. templomnál modern 3 lakásos, 3.000.000.—. Belvárosi fűtővonalán 2x2 és 5x1 szobás complete lakás 2.400.000. HATSCHEK ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95.